

Människohandel
och
människosmuggling
i
Latinamerika

Publikationer LatiCe, augusti 2017

Nättidskrift LatiCe: www.latice.org

I LatiCes arbetsgrupp för publikationer ingår: Elizabeth Paller, Algren Morgan, och Claudia García.

Översättare: Erland Kjellén, Ulla Petré Cañadas, Patrik Stomberg, Jesper Carlström, Josefin Edberg, Pia Corral
Kontakt: publicaciones@latice.org

Omslaget är designat av Mauro Marrero Paller

Du får dela texten, vilken innebär att kopiera, distribuera och sända verket på följande villkor:

Erkännande

- Du måste ange upphovsmannen och/eller licensgivaren på det sätt LatiCe anger www.latice.org, men inte på ett sätt som antyder att LatiCe godkänt eller rekommenderar din användning av verket

Ickekommersiell

- Du får inte använda verket för kommersiella ändamål

Innehåll

Introduktion	2
Om författarna.	9
De osynliga från La Quiaca	12
Kvinnohandeln: 2000-talets slaveri	27
Orättvisans många ansikten	33
Människohandel i Honduras, historier som skrivs om dag efter dag	39
Människohandel och övergrepp drabbar papperslösa migranter	51
Guatemala eller paradiset för människohandel	56
Människohandel enligt Ecuadors COIP, Ecuadors organiska grund-strafflag	71
Ecuador: ursprungs, transitland och destination för människo-handelns-offer	77

Introduktion

Denna nya publikation av LatiCe har två huvudsakliga mål: att synliggöra människohandel (även känd som trafficking) och människosmuggling i Latinamerika och att medvetengöra läsaren om denna problematik. Precis som i våra tidigare publikationer så innebär starten av detta projekt att vi inleder en gemensam läroprocess om ett aktuellt ämne som för oss är nästan okänt. Det handlar om ett brott som utförs mot de mest sårbara i samhället.

Hur smärtsamt det än må vara, är det just av den anledningen nödvändigt att reflektera kring detta ämne, och vi vill med denna publikation synliggöra detta tema i Central- och Sydamerika. Publikationen består av följande sex artiklar:

De osynliga från la Quiaca är skriven av Diego Granda. Hans artikel fokuserar på människohandeln mellan Argentina och Bolivia.

María Urruzola bidrar med en analys om människohandeln av kvinnor som blir sexuellt utnyttjade i Uruguay – *Kvinnohandeln: 2000-talets slaveri*

Carolina Vásquez Araya introducerar oss till problematiken med flyktingsmugglingen i texten *Orättvisans många ansikten*.

Ronald Ordóñez fokuserar i sin text med titeln *Människohandel i Honduras, historier som upprepas dag efter dag* på honduraner som likt koyoter (prärievargar) söker efter en väg att ta sig till USA.

I *Människosmuggling och övergrepp av odokumenterade migranter på flykt* fokuserar Ilka Oliva Corado på central- och sydamerikanska migranters osäkra öden på deras väg genom Mexiko och bekräftar att de är få som lyckas med att ta sig till USA.

Isabel Soto Mayedos artikel *Guatemala eller människohandlarnas paradis* synliggör det högra antalet traffickingoffer i Guatemala, varav 70% är kvinnor och 46% minderåriga.

Daniel Rueda Torres (*Människohandel enligt Ecuadors COIP, Ecuadors organiska grundstrafflag*) och Valeria Inocente (*Ecuador: ursprungs, transitland och destination för människohandelns offer*), författarna av de två sista artiklar som beskriver problematik i Ecuador, enas om att människohandeln har sina rötter i slaveriet och gör en analys inom ramen av de internationella avtal samt landets lagar.

Till att börja med tror vi att det är viktigt att skilja på människohandel eller trafficking och människosmuggling. Båda har det gemensamt att de är

kriminella verksamheter av stor magnitud på global nivå. Enligt Internationella arbetsorganisationen (ILO) är dessa verksamheter mycket lukrativa för organisationer inom organiserad brottslighet, nästan lika mycket som droghandeln är. Dock, och fastän man ibland använder båda termer på ett otydligt sätt, finns det skillnader mellan människohandel (trafficking) och människosmuggling.

Med människohandel (trafficking) menas handel med människor mot deras vilja (eller efter att ha lurats till samtycke), oavsett om det gäller utnyttjande av sexuella tjänster eller arbetskraft, organhandel eller tiggeri.

Man räknar med att människohandel (trafficking) genererar privata vinster på ungefär 150 000 miljoner dollar.¹ På global nivå finns det regionala skillnader när det gäller ändamålet med trafficking. I Europa och Centralasien rör det sig mest om sexuellt utnyttjande, medan i Ostasien och Stillahavsregionen är tvångsarbete det som dominerar. I Latinamerika är däremot sexuellt utnyttjande och

---

¹ ILO antar nytt protokoll för att bekämpa moderna former av tvångsarbete ..

http://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_246640/lang--es/index.htm

tvångsarbete lika vanligt förekommande.² Trafficking med utnyttjande av sexuella tjänster respektive arbetskraft som ändamål genererar varje år 12 tusen miljoner dollar i inkomster i Latinamerika och Karibien enligt Internationella arbetsorganisationen (ILO).

Isabel Soto Mayedo visar i sin artikel att mellan 2010 och 2014 uppgick antalet drabbade i Guatemala till 48 500 och att 33 flickor och kvinnor föll offer för trafficking varje dag.

Utifrån ett genusperspektiv hävdar Valeria Inocente att det är ett manscentrerat samhälle som *“utan att egentligen vilja det”* håller slaveriet vid liv.

Enligt María Urruzola, som fokuserar på människohandel av uruguayanska kvinnor som utnyttjas sexuellt, upptäcktes det att det i Milano 1992 fanns åtminstone 150 kvinnor som levde under slavförhållanden och som utnyttjades av nästan 1000 män. María skriver om den inverkan som denna nyhet på sin tid hade i det uruguayanska samhället men att frågan allt eftersom hamnade i bakgrunden och att en del grupper försökte sopa den under

---

² Global rapport om människohandel. UNODC, 2014. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/GLOTIP14_ExSum_spanish.pdf

mattan. Huvudargumentet var riktat mot kvinnorna: de bad om det, de visste vad de gjorde, de var prostituerade.

Diego Granda syftar på något liknande i sin artikel när han nämner en kommentar från den argentinske tjänstemannen med ansvar för Åklagarmyndigheten för Trafficking och människoutnyttjande (Procuraduría de Trata y Explotación de Personas), som bekräftar att de rättsliga instanserna inte förstår det lidande (som offren för trafficking utstår) och att de har fördomar gentemot offren: 'Om du hade en väg ut: varför tog du den inte?; om du hade en mobil, varför skickade du då inte ett meddelande?'

Daniel Rueda Torres - berättar om människohandel inom kontexten av de undertecknande internationella avtalen för att utrota den, likaså utifrån Ecuadors grundstrafflag. Han påpekar att det är oerhört viktigt att denna kamp inte enbart blir statens kamp utan att hela samhället engagerar sig då människohandelns upphörande utgör det första steget mot ett jämlikt samhälle.

Valeria Inocente analyserar människohandeln i Ecuador i kontexten av Ecuadors lag och lyfter fram att vissa framsteg har gjorts både inom juridiken som den offentliga politiken. Dessvärre, råder det stora brister inom detta område såsom den låga kapaciteten som finns för att ge omsorg till offren.

Människosmuggling innebär att man underlättar illegal invandring. En skillnad mellan trafficking och människosmuggling är att immigranten i det senare fallet har givit sitt godkännande. Människosmugglaren får ekonomisk ersättning från enskilda immigranter eller grupper av immigranter för att hjälpa till med att illegalt korsa gränsen till ett land som inte är deras ursprungsland.³

Människosmugglingen har under de senaste åren ökat som en konsekvens av krig, osäkerhet och svåra levnadsförhållanden i vissa regioner och också på grund av de industrialiserade ländernas restriktiva migrations politik. Carolina Vázquez Araya menar att det är tusentals migranter från olika länder som korsar gränsen mellan Guatemala och Mexiko på jakt efter en bättre framtid, eller som riskerar sina liv för att fly från hotet av det extrema våld som existerar i länderna som utgör den “norra triangeln i Centralamerika” (Guatemala, Honduras och El Salvador). Dessutom noterar hon även att det belägna området söder om Mexiko – Guatemala, El Salvador och Honduras – har blivit en källa ur vilken människor hämtas för att utnyttjas sexuellt, som

---

³ Trata y tráfico de personas.

<http://www.acnur.org/que-hace/proteccion/trata-y-trafico-de-personas/>

arbetskraft, eller, i de mest extremt sadistiska fall, för att ta deras organ.

Ronald Ordóñez förklarar i sin artikel att i Honduras har man vidtagit en rad åtgärder för att bekämpa människohandel men att detta brott bara tycks fortsätta att öka. Han nämner också att Honduras upplevde en migrationskris 2014 på grund av massutvandringen av flyktingbarn som utan föräldrar korsade den amerikanska gränsen. Samma år blev mer än 10 000 barn hemskickade.

Man vet lite om människohandel/trafficking, något mer om människosmuggling, och det som når nyheterna består generellt sett av fragmenterad information som vanligtvis handlar om enskilda fall där illegala invandrare varit inblandade. De nyheterna ger oss en omedelbar bild av dessa individers öde, de som har förlorat allt från sina materiella tillhörigheter till makten att själv bestämma över sina liv. Män, kvinnor och barn som förflyttats från en plats till en annan under osäkra omständigheter och som ofta förlorar livet under resans gång. Personer som inte längre har möjligheten att vara huvudpersoner i sina egna liv, personer vars drömmar slagits i spillror under resans gång men som ändå har bidragit till att göda nätverken av människosmugglare. Ämnet är smärtsamt och främmande för oss och just därför

distanserar vi oss ofta från det och ser kanske inte heller färdigt nyhetsinslaget. Verkligheten är värre än vad vi kan ta in. Men det är nödvändigt att göra det, att möta denna verklighet som miljoner av människor i världen lider av. Av den anledningen bjuder vi in er att läsa denna temadossier och ber om er hjälp att sprida den. Och att pressa på för att öka den allmänna medvetenheten i samhället av vad som händer en stor del av dess medborgare, så att regeringar, ansvariga myndigheter och det politiska systemet tar sig an problemet på rätt sätt och tar sitt ansvar. Inte bara behöver dessa brott straffas, utan de måste också förebyggas. Det är en fråga som handlar om mänskliga rättigheter. Och frågan om mänskliga rättigheter påverkar oss alla och bör respekteras.

Om författarna.

Diego Granda, argentinsk journalist.

Mer om *De osynliga från la Quiaca* (Los invisibles de la Quiaca):

<http://www.aljazeera.com/programmes/latin-america-investigates/2016/12/argentina-cross-border-trafficking-161220093349365.html>

De osynliga från la Quiaca, med spanska undertexter:

<https://www.youtube.com/watch?v= pRVASpZsw>

Maria Urruzola, uruguayansk journalist, skribent och politiker. Hon gjorde en utredning om människohandeln av kvinnor mellan Uruguay och Italien, och blev 1992 publicerad i tidskriften Brecha. Hon publicerade en bok om ämnet (Ormens ägg – El huevo de la serpiente) som inspirerade filmmakaren Beatriz Flores Silva till filmen “I detta jävla liv” (En la puta vida; 2001).

Carolina Vázquez Araya, journalist.

<http://carolinavasquezaraya.blogspot.se/>

Ronald Ordóñez, redaktör på nyhetssajterna www.proceso.hn och www.departamento19.hn.

Ilka Oliva Corado, papperslös invandrare med en master i diskriminering och rasism.

<https://cronicasdeunainquilina.com/>

En av hennes böcker (på spanska)

http://www.latice.org/publ/es/historia_de_una_in_documentada.pdf

En annan av hennes böcker (på svenska)

http://www.latice.org/publ/pa_flykt_genom_okne_n.pdf

Isabel Soto Mayedo, journalist på Agencia Prensa Latina. <http://isabelsotomayedo.blogia.com/a>

Daniel Rueda Torres samarbetar med Stiftelsen
Alas de Colibrí

<http://www.fundacionalasdecolibri.org/>

Valeria Inocente samarbetar med Stiftelsen Alas
de Colibrí.

<http://www.fundacionalasdecolibri.org/>

De osynliga från La Quiaca

Diego Granda.

Moderlig kärlek

“Det finns någon som är väldigt lik henne, runt hörnet där de andra tjejerna är, men de säger Daniela till henne och hon har längre hår”. Episoden äger rum i Villa Imperial i staden Potosí i Bolivia. Kvinnan som sitter på sitt klänningstyg, med flätat hår, är inte medveten om betydelsen av informationen som hon oskuldsfullt kastat ut i luften. Medan hon gör det hon alltid gör – ber om allmosor för att städa bussterminalens smutsiga toalett – har två kvinnor obemärkt dykt upp, något skyndsamt, och de visar upp ett slitet fotografi. De är Carina Ramos, från La Quiaca, 40 år, med mörk hy, och Reina Sotillo, befullmäktigad minister i det argentinska utrikesdepartementet, 55 år, med ljus hy och ett blont hår som täcks av en bredbrättad vit hatt.

Runt hörnet finns en whisky-bar –den kallas även *“karaokes”* –. Den ligger i hjärtat av Barrio de las Mujeres (”kvinnornas stadsdel”). Carina får hjärtklappning: under de tre senaste månaderna har hon rest kors och tvärs genom Argentina på jakt efter sin fjortonåriga dotter.

Vid det här laget hade Sotillo redan kontakter i distriktets alla samhällen och förorter, samt i närliggande områden. 2007 hade utrikesministeriet under Jorge Taianas ämbetsperiod anvisat henne, med anledning av hennes avvikande sätt att tänka, en plats i den bolivianska provinsen Potosí som alla betackar sig ifrån, avskild från La Quiaca av en flod – som på grund av torkan snarare är en bäck–. Ett kargt, öde och kallt område. Några internationella relationer förekom inte utmed dessa hundra kilometer gräns med en mark som rämnar för att det är så torrt. Och för syret: den är belägen 3 450 meter över havsnivån. Sedan Sotillo anlände till sitt diplomatiska uppdrag ägnade hon sig åt aktiviteter som var mer humanitära än konsulära: hon står i dag med rekordet att under åtta års ledning ha återfört fler än två tusen minderåriga, en verksamhet som uppmärksammades av den bolivianska senaten genom att tilldela henne ett hedersomnämmande i slutet av hennes ledarskap.

Fallet med Carina och hennes fjortonåriga dotter dök upp som ännu ett bland dem som upprepats och upprepas: någon tar med sig, från ett land till ett annat, utan någon som helst typ av dokumentation, en tonåring som själv beslutar sig för att åka, men som i själva verket blivit lurad till någon form av exploatering.

Den här morgonen gick Sotillo och Ramos hemifrån tidigt, i gryningen, under Punos sol, efter envisa telefonsamtal under vilka den bolivianska polisen informerat dem att där fanns en argentinsk flicka som överensstämde med de yttre kännetecknen som de sökte.

“Där var ett gammalt och nedgånet hus; man gick in genom en lång korridor, och längst in, bakom en trappa, syntes små rum, det ena ovanpå det andra, berättar Carina. ”Ingen tog notis om oss tills vi såg en flicka med hårförlängningar komma gående genom korridoren och som tittade upp”. Hon säger att hon skrek så högt att en man kom ut från det inre av huset; utan att visa ansiktet men med en synnerligen allvarlig röst varskodde han flickan: ”Daniela, kom hit”.

Det var ingen Daniela. Det var Antonella, Carinas dotter, som hade försvunnit efter att hon gått på vårfesten som lärarhögskolan i La Quiaca arrangerade. Flickan tvekade inte: hon sprang i sin mammas armar och rörde sig inte från den grå Ford Rangern i vilken kvinnorna anlant, tillsammans med en anställd på konsulatet som åtagit sig att skjutsa dem. Det var natt och kallt. *”För ett ögonblick funderar vi på att ta reda på mer om vilka de andra ungdomarna var –berättar Sotillo–, men det hade varit en slitsam dag och vi hade flickan, så vi åkte*

snabbt därifrån". Återresan till La Quiaca skedde under tystnad.

Förstå eller att på nytt göra till offer

"Det som är grundläggande för att tolka människohandelsfall är att man förstår flickornas psykologi. Man måste förstå de personer man stöter på; de har utstått övergrepp på sina mest intima rättigheter och de kommer, för det mesta, från utsatta förhållanden även innan", säger Marcela Rodriguez, ansvarig för Nationen Argentinas sekretariats för mänskliga rättigheter program för rådgivning och stöd till offer för människohandel (*Programa de Asesoramiento y Patrocinio para Víctimas de Trata de Personas de la Defensoría General de la Nación Argentina*). *"Det är inte lätt att få ett vittnesmål, de brukar känna skuld eller skam"*. De medicinska experterna fastställde att Antonella inte varit involverad i sexuella aktiviteter, men flera specialister är överens om att de som rövar bort flickorna brukar utsätta offren för en *"uppmjukningsperiod"*. De räddade Antonella, som de redan givit en ny identitet, i tid.

Fall som detta upprepas utan att rättvisan kan komma tillrätta med dem. Den federale åklagaren Federico Zurueta, med domsaga i Jujuy, varnar för en strukturell defekt: *"Enligt lag är människohandel*

ett federalt brott, och den federala domstolen i Jujuy förfogar inte över resurser för att bistå offren vare sig med psykologer eller husrum för att ge dem härbärge. De flesta tjänstemännen förstår vanligtvis inte offren, de har ingen vana vid detta, därför att förutom fallen med människohandel, som är ett relativt nytt brott – i alla fall i juridiska handböcker – arbetar man alltid med potentiella brottslingar”. Offren för människohandel är inte brottslingar, även om man i många fall kriminaliserar dem. ”Man måste minska på fördomarna. Det finns en föreställning om kvinnans roll som har en stark inverkan på tolkningen av människohandelsfallen”. Så beskriver Marcelo Colombo saken efter tre år i ledningen för Myndigheten för människohandel och exploatering av personer (Procuraduría de Trata y Explotación de Personas) (PROTEX), institutionen som skapades 2013 av åklagarmyndigheten för att bistå åklagarna specifikt i dessa frågor.

“De juridiskt verkställande förstår inte lidandet, de måste ta på sig offrens kläder. ’Om Ni hade en dörr där, varför flydde Ni inte; om Ni hade en mobiltelefon, varför skickade Ni inte ett meddelande’. Alltid anbringande fördomar på offret, i tron att hon skulle agera som om hon vore han, som har ett hem, en bil som tar honom till

platsen där han arbetar, som inte genomlidit psykologisk indoktrinering”, tillägger han.

Varken information eller kontroller

På grund av den totala avsaknaden av statistik är det inte möjligt att ta fram en exakt siffra över hur många minderåriga som försvinner i La Quiaca och orterna i provinserna Yavi, Santa Catalina och Rinconada. Men det finns fler än tillräckligt med berättelser. Lärarinnan på La Quiacas lärarhögskola (*Escuela Normal de La Quiaca*), Silvia Carretta, berättar att *“ofta försvinner de unga från sina hem, efter några månader kommer de tillbaka och ingen oroar sig”*. Ett resultat av hennes oro: 2014 deltog hon i framtagandet av två preventionshandböcker som distribuerades till områdets skolor. En för barnen och en annan för lärarna.

“De är barn som växer upp i familjer där man inte samtalar mycket, med hög grad av alkoholism samt en låg socioekonomisk nivå, som inte kan se någon framtid under gudomlig försyn. Därför lämnar de detta liv för vilket erbjudande om arbete som helst. Vad gäller kvinnorna måste man även vara medveten om att familjerna i Puna är manschauvinistiska och flickorna flyr”, förklarar docenten.

La Quiaca och Villazón växte i början av nittonhundratalet när den norra inlandsjärnvägen (*el Tren Central Norte*) – senare omdöpt till El Belgrano – länkade ihop Argentina med Bolivia. Men relationen mellan samhällena är till och med äldre än nationalstaternas tillblivelse och det kan man se på gatorna: argentinare och bolivianer går dagligen sida vid sida utan någon form av kontroller. De är två städer som sitter ihop men gränslinjen är imaginär. När den argentinska järnvägen slutade användas 1993 avbildade det vykort, som bäst beskrev platsen, en spökstad. Det tog många år –i själva verket pågår processen fortfarande– för den binationella handeln via järnväg att återupptas.

Vid gränsen finns en gränsövergång, naturligtvis, men efter knappt tio meter promenerar människor på ett sätt som inte antyder att de är på väg från ett land till ett annat. Längs den väg som de trafikerar finns så mycket sopor att minst ett dussin svin lever där. I Jujuy-provinsen, som inte har mycket mer än sjuhundra tusen invånare, bosätter sig årligen ungefär tjugo tusen bolivianer. Den förre medlemmen av Jujuys lokalkontor för det statliga migrationsverket (*Delegación Jujuy de la Dirección Nacional de Migraciones*), Horacio Macedo Moresi, sedan förra året är han tjänsteman på den första federala domstolen (*el juzgado Federal N°1*) i samma provins – förklarar att ”*det finns kriminella grupper*

sammansatta av medborgare från båda länderna som utnyttjar La Quiacas invånares ekonomiska situation, som aldrig upphört att kompliceras, och de styr om sina aktiviteter efter vad som passar dem". Rättsdokument påvisar att det nu finns grupper som påtar sig att ta kinesiska medborgare över gränsen, men för inte särskilt länge sedan var de senegaleser och innan det colombianer. Passagen La Quiaca-Villazón är en av de största migrationsvägarna i nordvästra Argentina.

Det finns rättsliga utredningar av korrruptionen inom fördelningen av gränskvoter. Det är tillstånd som tillåter den argentinska staten att föra varor genom kontrollen i Tres Cruces, längs nationella rutt 9 (*ruta nacional N°9*), för att sälja dem till bolivianerna i La Quiaca, som därefter dagligen för dem vidare till Bolivia på kärror eller på ryggen. Detta lavinartade kommande och gående av män och kvinnor, några äldre och några till och med mycket unga, från ena sidan gränsen till den andra är den mest betydande ekonomiska verksamheten för La Quiaca.

Skälen återfinns inom den federala domstolen eftersom det handlar om import och export. Handeln varierar i takt med fluktuationerna i de båda länderna; i dag handlar det i princip om att sälja argentinskt vete och socker till Bolivia.

Gränsen läcker som ett såll, övervakad av ett system som kallas Område för integrerad kontroll (*Área de Control Integrado*): Gendarmeriet, tillsammans med La Quiacas 21:a skvadron (*Escuadrón 21*), vakar över säkerheten; AFIP och generaldirektoratet för tullar (*Dirección General de Aduanas*) (DGA) kontrollerar bagage och fordon, och migrationsverket (*Migraciones*) kontrollerar vilka som passerar. Migrationsverkets anställda uppstår lägre löner än dem i de andra kårerna och de är, paradoxalt nog, de som ålagts att bevaka människornas rättigheter.

Några få kvarter bort från gräns bron finns bordeller. I Villazón är de tillåtna enligt boliviansk lag, även om den inte medger närvaron av minderåriga – vilket är viktigt att påpeka. Flera av den argentinska ex-konsulns, Reina Sotillo, undsättningar skedde här, poängteras av ex-rådgivare. Mitt på ljusan dag. Processen, föga vanlig, var som följer: den argentinske federale domaren Wenceslao Cardozo författade ett tillstånd för att hon skulle kunna agera, grundat i frågor om åligganden. Sotillo uppenbarade sig på plats med detta tillstånd och tog med sig flickorna ut därifrån. Sedan upprättades ett dokument för att förflytta de minderåriga tillbaka till platsen varifrån de kom.

Med lagens instiftande var fällan ett faktum. Den nationella migrationslagen (*La Ley Nacional de Migraciones*) slår fast att, om en utlänning gör otillåtna inresor till Argentina, har staten befogenhet att föra ut och återsända personen till landet från vilket denne reste in. Men, om en jurist genast lägger fram ett skäl inleds en obligatorisk administrativ process som tar omkring 180 arbetsdagar att genomföra –som till slut sträcker sig över ett par år på grund av byråkratiska hinder–, under vilken den argentinska staten måste bära kostnaderna för den illegala migrantens husrum och mat, tills beslut fattas om förvisning. Det vill säga, de lever två år på allmänna medel. Det finns rättsfall som visar att det alltid är samma jurister som ligger bakom denna verksamhet. Det förmodas att det finns ett beväpnat och organiserat nätverk som systematiskt upprepar förfarandet.

Många rapporter från internationella organ, som FN, har riktat fokus mot denna gränspassage och samtliga är eniga om att något måste göras. Det förvånar inte den argentinske domaren Santiago Inchausti. ”*Det finns bara 153 personer som fällts för människohandel i Argentina. Väldigt lite när man beaktar att Latinamerika, efter Asien, är den huvudsakliga platsen i världen för exploatering och människohandel*”, hävdade han vid den senaste konferensen i Rom mot den organiserade

brottsligheten, i vilken Francisco deltog, som därmed blev den förste påven i den katolska kyrkans historia att öppet diskutera denna fråga.

Den unge juristens avhandling gjorde avsaknaden av beslut i vårt land uppenbar. Bergoglio vidhöll, innan han kröntes till påve, att i Argentina *”finns fortfarande slaveri i olika former, kontrollerat av migranter från det egna landet, som är människor som redan förlikat sig med detta system för tvångsarbete mot deras egna bröder”*. Mellan 2008 och 2012 organiserade Bergoglio, då kardenal i Buenos Aires stad, samt prästen Mario Videla, då chef för Migrationsdepartementet (*Departamento de Migraciones*) i stadens ärkestift, särskilda mässor för migranter och offer för människohandel i stadsdelarna Barracas och La Boca.

Kyrkans i Humahuaca migrationsgrupp (*Pastoral Migratoria de la Prelatura de Humahuaca*), som öppnade en fristad i La Quiaca ställd inför oron för ökande krav på hjälp, försäkrar att 800 minderåriga dagligen korsar gränsen under otillåtna former. *”De är alla barn från orten som dagligen korsar gränsen i samma omfattning från La Quiaca till Villazón, som från Villazón till La Quiaca, och bland dem döljer sig de tillfångatagna offren”*, förklarar de i en rapport.

Packåsna, färjkarl och slav

Historien upprepar sig: barn som packåsnor; ungdomar som färjkarlar eller stuveriarbetare; barn som tas med för att arbeta i gruvorna i peruanska Puno, där 40 000 personer lever på illegal och informell gruvnäring enligt den senaste rapporten från Globalt initiativ mot den organiserade transnationella brottsligheten (*Iniciativa Global Contra el Crimen Organizado Transnacional*); eller iväg förda för att trampa blad på koka-fälten i Cochabamba eller till tomatplantagerna i Fraile Pintado eller tobaksplantagerna i San Pedro, Jujuy; till arbete i textilverkstäder i Buenos Aires; ungdomar som blir intrasslade i exploatering i hushåll eller i sexuell exploatering; eller arbeten i fabriker i det argentinska Patagonien.

Det senaste publika fallet spreds av gendarmeriets pressavdelning den 6 juli 2016. En treårig flicka man sökte efter i utkanterna av Buenos Aires dök upp under en runda som 21:a skvadronen gjorde, på en plats kallad "Pilträdet" ("*El Sauce*") några kilometer från La Quiaca, tillsammans med en 29-årig bolivian som redan var registrerad för "*rättegång för försök till tillgrepp mot minderåriga*", enligt den lokala nyhetsnotisen.

Enligt Bolivias justitieombudsmans (*Defensoría del Pueblo de Bolivia*) utredningar “finns kriminella organisationer i Oruro, Potosí och La Paz varifrån man förflyttar offren för människohandel till Cochabamba och Santa Cruz, för att därefter föra ut dem ur landet via Yacuiba, Bermejo och Villazón med kurs mot Argentina”. Det räcker att åka till Plaza de Flores eller till Liniers-terminalen i Buenos Aires för att förstå situationen. I enlighet med den senaste folkräkningen utgör bolivianerna den största gruppen av utlänningar i provinsen och i Buenos Aires, följt av paraguayaner och kineser.

Officiell frånvaro

På provinsiell nivå finns ingen allmän institution med en konkret uppgift i frågan. Frågan dyker inte upp på dagordningen hos Jujuys administration. Till och med nationens säkerhetsministerium (*Ministerio de Seguridad de la Nación*) som –trots kritiken under den senaste valkampanjen– förlängde planen för Norra skölden (*Escudo Norte*) för genomgripande skydd av gränser, har sitt närmaste kontor i Tucumán, som ligger 616 kilometer från den argentinska gränsen. De långa geografiska avstånden gör att kontrollen blir operativt ogörlig. Den 21:a skvadronen befinner sig under detta ministeriums omloppsbanda. Förlängningen av den plan som skapades av Cristina Kirchner 2011 kom till stånd

genom ett dekret signerat av den sittande presidenten Mauricio Macri kort efter hans tillträde.

Den bolivianska poliskorpralen Lucía Ramírez Mamani, chef för Divisionen för människohandel och människosmuggling inom specialstyrkan för kampen mot brottsligheten (*División de Trata y Tráfico de la Fuerza Especial de Lucha Contra el Crimen*) (FELCC), försäkrar att ”*det är vanligt att motta anmälningar om försvunna personer eller att upptäcka otillåten transit*”. Lizeth Mollo tillträdde detta år på byrån för människohandel, som lyder under den bolivianska styrelsen: ”*I tre fall bevisade vi att det kunde sluta som människohandel; två var minderåriga förda utan papper till Argentina och en från Argentina och hit*”. Hon anser att det huvudsakliga problemet är väntan på att polisen, såväl den argentinska som den bolivianska, ska påbörja sökandet. Om en familj gör en anmälan avkrävs de först identitetsdokument, vilket inte alla har. Sedan måste de vänta 48 timmar på att sökandet ska påbörjas, om polisen nu ska åt det hållet. Efter det gör de ingenting, trots att åklagarmyndighetens rekommendationer indikerar det motsatta.

Ett svart hål

Enligt PROTEX är för närvarande 6 033 personer eftersökta i Argentina, även om de antyder att på

grund av avsaknaden av ett fullständigt och aktuellt register på nationell nivå borde siffran vara högre. Institutionen konsulterade nyligen Migrationsverket om uppehållsorten för 1060 personer som försvunnit 2016 och de konstaterade att 72 visat upp gränsövergångsdokument. Dock, om man beaktar genomsläppligheten vid denna och andra gränsövergångar, antar man att majoriteten av trafiken inte registreras. Siffrorna fortsätter att uppvisa en tydlig tendens: den illegala migranttrafiken skär till hundra procent igenom de olika formerna av människohandel som, utan tvekan, är det mest flagranta exemplet på angreppen på de mänskliga rättigheterna som vi kan återfinna i denna tid.

Kvinnohandeln: 2000-talets slaveri

Maria Urruzola

”Det är tydligt att vi inte bör definiera makt som en aggressiv och förtyckande handling som trycker ned individer och tvingar dem till att göra saker, eller inte. Makt är när det finns en koppling mellan två fria subjekt, och denna relation inte är jämlik på så sätt att någon styr över någon annan, som guidas eller låter sig bli guidad. Det finns olika former, och det är möjligt att ha öppna och fria maktrelationer”.

Makten, de moraliska värderingarna och den intellektuella

Michael Foucault

Uruguay är ett land som karakteriseras för de goda omdömen det får i de många mätningar som olika organ etablerar för att mäta och bedöma olika kollektivs sociala insatser. Landet ligger på första plats i Latinamerika när det gäller låg korruption (på plats 21 i världen), på första plats när det gäller demokrati (19 i världen), på tredje plats när det gäller ekonomisk frihet, första gällande framgång, första gällande politisk stabilitet... Det är inte för intet som landet under större delen av 1900-talet kallades för ”Amerikas Schweiz”.

Problemet är dock att det finns mätningar som inte offentliggörs på samma sätt, och dessutom olika teman som helt enkelt inte mäts: landet har dubbelt så många självmord som mord (man bör vara mer rädd för sig själv än för psykopater), det har kontinentens högsta siffra av kvinnor mördade av sin partner, samt har den förskräckliga siffran på hela 1 kvinnomord per 10 dagar, och en anmälan om våld i hemmet varje 21 minuter. Något skumt är det med Uruguay och dess kvinnor.

Det finns en dimension inom vilken ingen kan inbilla sig några siffror, och de få som gavs tillkänna för många år sedan skapade rysningar hos folket: kvinnohandeln med avsikt för sexuell exploatering.

1992, som av en slump, så vaknade Uruguay upp till nyheten att det fanns en uruguayansk kvinnohandel med Italien som destination där kvinnor skulle exploateras sexuellt. Den italienska polisen hade upptäckt, efter flera mord på offentlig mark, att det fanns ett uruguayansk "illegalt nätverk" på Milanos gator. De fann 150 slaviserade kvinnor, som i sitt umgänge hade över 1000 män, och detta i endast en stad.

Under rättegången i Milano blev 21 uruguayiska män dömda till medbrottslingar i kvinnohandeln, och det upptäcktes även att de åtnjöt en hel kedja av partners i Uruguay: landets största resebyrå, vicepresidenten

i en av landets största fotbollsklubbar samt högt uppsatta polismän.

Det uruguayiska samhället led av en chock; det var främst ett slag mot landets självkänsla, men så småningom förlorade ämnet sin vikt och diverse aktörer såg till att sopa det under mattan. Huvudargumentet var mot kvinnorna själva: de letar upp det själva, de vet vad som gäller, de är prostituerade.

1992 så existerade det inte någon internationell konvention gällande kvinnohandeln, och endast ett fåtal länder kunde svart på vitt redogöra för hur handeln fungerade, vilka export- respektive importländerna var och, framförallt, såg det som en direkt konsekvens av prostitutionen.

De följande åren så dök det då och då upp fall med kvinnor som hade blivit förda till Spanien, Italien, Holland, och som ville fly från handlarnas nät, utan att hitta stöd någonstans.

Nyligen, år 2000, så skrev man i FN under en internationell konvention känd som Palermo-protokollet för att ”förebygga, bekämpa och sanktionera människohandeln, främst av kvinnor och barn”. Detta protokoll, som komplimenterade konventionen mot transnationell organiserad brottslighet, sattes i bruk 2003. 11 år efter Milano-fallet som skakade om Uruguay och som visade att

det fanns uruguayiska kvinnor som exploaterades på Europas gator.

Trots att fler fall episodiskt dök upp under dessa år, så tyckte den uruguayiska befolkningen fortfarande att problemet var ”kvinnornas”, som enligt dem ”vet vad som gäller”.

Man kan uttrycka det på så sätt att de visste lika mycket som de hundratals miljoner judar som vandrade besegrade till nazisternas gaskammare, som trots att de var bevakade av endast ett hundratal SS-vakter inte försökte fly. Lektionen det gav oss om vad förödelsen av människans psyke kan leda till, blir alltför ofta bortglömd.

Faktum är att den ojämlika relationen; svagheten hos vissa och den tydliga makten hos andra, är det som ligger bakom kvinnohandeln, denna nya form av slaveri som uppstått på 2000-talet.

Å ena sidan så har vi unga kvinnor, ekonomiskt utsatta, oftast från småbyar eller städer utan några som helst framtidsutsikter, och å andra sidan pengar, förförelse och löftet om att få tillgång till allt som de inte har i sin vardag men som de vet finns eftersom de har sett det på TV. Och dessutom, en värld av permeabla gränser; med Argentina och Brasilien, en slags poröshet som stötts av USA:s statsdepartement, ett land som tillsammans med IOM (*International Organisation for Migration*)

format ett program för skapandet av regeringsagenter: poliser, domare, åklagare och gränsagenter.

Efter 1992, och under de kommande åren, gick Uruguay från att vara ett land som exporterade kvinnor till ett land som även importerade dem (kvinnor från Santo Domingo, Peru, Bolivia), samt ett transitland för asiatiska kvinnor på väg till Argentina och Brasilien. Medan auktoriteterna fick upp ögonen för fenomenet, blev alltså situationen allt mer allvarlig.

Nyligen, år 2012, så satte den uruguayanska regeringen; tillsammans med ministeriet för social utveckling, ihop en interinstitutionell politisk panel för gemensamma insatser mot människohandeln. Och så sent som förra året, 2016, så bestämde sig senaten för att skapa en speciell kommission med uppgift att ytterligare undersöka ämnet, för att sedan elaborera ett lagförslag om förebyggandet och bekämpandet av handeln och exploateringen av människor.

I Uruguay, så har de få organisationer som arbetar med detta ämne upptäckt att handeln främst sker med "förförelse" som vapen, och inte våld. Det vill säga, med en mekanism som först lockar problemdrabbade kvinnor, "mjukgör" dem med förförelse och pengar och flyttar dem till en annan ort eller till ett annat land. Väl framme och insatta i deras

sanna jobbförhållanden, så tar de ansvariga männen till utpressning, hot och slutligen våld för att fortsätta hålla kvinnorna fängslade.

Dessa är inte de enda tillvägagångssätten. Det finns även medelklassungdomar med problem hemma; trötta på deras mediokra liv som kräver mycket med sedan inte erbjuder möjligheter, och som låter sig förföras av löftet om att bli internationella modeller, sångerskor eller nannys åt rika familjer i någon påhittad stad i Europa. Dessa flickor rymmer oftast från sina familjer med falska pass som människohandlarna har försett dem med, och försvinner sedan. Det finns ett dussintals fall som detta, och i ett land med tre och en halv miljon invånare så är det många. Ibland så letar familjerna efter sin bortflydde familjemedlem under flera år, för att sedan ge upp sökandet på grund av trötthet och vanda.

Trots allt detta som har nämnts, så har Uruguay fortfarande ingen tanke på att genomföra någon undersökning gällande kunden, användaren, den som drar vinning av 2000-talets sexslaveri. Det verkar självklart att utan kunder så finns det ingen handel, men männen utgör 81 % av parlamentet och 86 % av ministerkabinettet.

Orättvisans många ansikten

Carolina Vásquez Araya

Varje dag korsar tusentals människor landsgränser utan vetskap om sitt kommande öde eller om vart de är på väg.

Det stora antalet människor på gränsen att förfrysa i europeiska flyktingläger vittnar tydligt om den kraftiga tillbakagången och försämringen av respekten för de mänskliga rättigheterna.

De internationella avtal som träffats i syfte att göra dessa rättigheter till varje stats högsta prioritet är i praktiken upphävda. Att kvinnor, män och barn tvingas lämna sina hemländer på grund av krig som finansierats och provocerats fram i syfte att stjäla de utsatta ländernas tillgångar är djupt omoraliskt.

Enligt den fria marknadens idévärld betraktas denna strategi som ledarskap, ekonomisk politik och klokt användande av tillgängliga resurser. Detta trots att tillgångarnas verkliga ägare är beredda att offra sina liv för att försvara dem. Det är vad som händer med vatten, växt och mineraltillgångarna i flera utvecklingsländer. Tillgångar som dessa länder sannolikt hellre hade varit utan för att slippa risken att bli invaderade av mäktigare länder.

Inte bara vid Europas gränser befinner sig människor på flykt. Också den amerikanska kontinenten är drabbad av en ohejdbar migration norrut. Där finns tusentals människor vars största hopp är att förverkliga den amerikanska drömmen. Ett hopp som under migrationens gång ofta slocknar i händerna på organiserad brottslighet och den utmattande korsningen över en av planetens mest fientliga öknar.

Det är viktigt att betona det absurda i att försöka dela upp kontinenterna i färger; svarta i Afrika, bruna i Latinamerika, vita i stormakterna i väst. Som om en sådan uppdelning vore det ideala sammanhanget ur vilket man skulle kunna återvända till ett antaget ideal om rasrenhet. Ett ständigt närvarande ideal som ofta skrivs om av de fascistiska politiska krafter som börjar inta de viktigaste positionerna. Det är en upp och nedvänd värld. Det är nationalsocialismens återkomst och med den hela dess repressiva och uppdelande kraft.

Folkförflyttningar har existerat sedan människans uppkomst, miljontals år tillbaka i tiden. Precis som alla andra djurarter söker människan medel för att trygga sin överlevnad och skapar därför bosättningar, men kan också migrera när hon inte längre finner det hon behöver på sin ursprungsplats. Dessa migrationer är någonting som ligger i

människans natur och är en rättighet som inte kan upphävas till följd av en extrem tolkning av kapitalistiska idéer.

Grymheten i den amerikanska och europeiska anti-migrations politik drabbar särskilt en fredlig grupp människor. Ett överväldigande antal migranter tillhör krigets första offer - kvinnor, gamla och barn. Konflikterna har kastat ut dem i ett ingenmansland, utan hopp om att någon gång kunna hitta en plats att leva på i fred. Migranter är det pris vi människor tvingas betala för de mäktiga ländernas krig. Dessa krig planeras och genomförs i syfte att utvidga sitt inflytande och bemäktiga sig de svagare ländernas alla rikedomar. I detta syfte samarbetar man med korrupta lokala ledare som är redo att överlämna sitt land till glupska storföretag och de regeringar som härbärgerar dem.

Mänsklig migration har gett upphov till kulturell mångfald och i denna finner man den mänskliga utvecklingens essens. Att hejda detta flöde i syfte att eftersträva etnisk renhet eller för att skydda sig mot terrorism, som när allt kommer kring är en följd av denna rasistiska politik, resulterar i en absurd situation. Med risk för sina liv korsar tusentals människor från olika länder gränsen mellan Guatemala och Mexiko i jakten på en bättre framtid,

eller på flykt från det extrema våld som präglar länderna i den norra delen av Centralamerika.

När migranterna tvingas välja mellan att stanna kvar i sina hemländer eller att ge sig iväg väljer de att lägga sin familjs besparingar och sitt hopp i händerna på människosmugglare och ger sig ut på en färd kantad av extrema faror.

Ett av kännetecknen hos de stora grupper människor som rör sig norrut är att de främst består av unga män och kvinnor, ofta inte ens tonåringar, och människor från regioner som drabbats av organiserad kriminalitet i form av smuggling narkotikahandel och människohandel. I fattiga byar och regioner som inte kan erbjuda utvecklingsmöjligheter och en god utbildning till framtida generationer blir flykten till en annan plats ett sätt att överleva. Kraften hos driften att överleva är så stark att den övervinner den mänskliga instinkten att undvika extrem fara.

Området söder om Mexiko – Guatemala, El Salvador och Honduras – har utvecklats till en källa av människor att exploatera. Denna exploatering kan äga rum på arbetsmarknaden, inom sexindustrin, eller i extremt sadistiska fall, inom den illegala handeln med inre organ. Denna avskyvärda handel är ett gränsöverskridande problem som letar sig in i

de högsta politiska kretsarna, vilket gör att det i praktiken blir omöjligt att utplåna.

I Guatemala har man etablerat strukturer och mekanismer som varnar och uppmärksammar befolkningen på försvinnandet av flickor, pojkar och ungdomar, men eftersom befolkningen är passiv och hanterar våldet genom att stänga in sig i en bubbla av förnekelse har dessa mekanismer inte någon effekt. Detta leder till att de kriminella grupper som ägnar sig åt dessa verksamheter kan verka i frihet och immunitet, och de myndigheter som är ålagda att arbeta med kriminaliteten står handfallna inför organisationernas makt.

Det motsägelsefulla blir tydligt; de människor som flyr situationen i sitt hemland genom att olagligen försöka nå USA riskerar att fångas i de nät för människohandel som etablerats längs med den väg på vilken migranterna försöker ta sig till USA.

Det fåtal som lyckas ta sig fram oskadda kommer till ett ogästvänligt land där sannolikheten att bli hemskickad ständigt ökar. Vita husets nya antimigrationslagar lämnar inget utrymme för tvivel: Utlänningar är inte längre välkomna. Än mindre välkommen är man om man kommer från ett land i vilket USA tidigare, men även idag, har etablerat regeringar som verkat för att främja USAs

korporativa och geopolitiska intressen. Detta har satt en tydlig prägel på Amerikansk utrikespolitik och sannolikt är detta ett steg utan återvändo i relationerna mellan USA och Latinamerika.

Likväl är dessa åtgärder en bitter påminnelse om den rasistiska vision som för nästan 80 år sedan kastade in Europa i ett dåraktigt krig vars eko man idag kan höra allt starkare i några av detta krigs länder. Nyfascismen har börjat tillskansa sig utrymme, understödda av folkets frustration över bristen på trovärdighet hos några av de mer moderata regeringarna. Denna farliga trend förstärks ytterligare av de diskriminatoriska åtgärder avseende ras, kultur eller religion som vidtagits i avsikt att stoppa det för människan medfödda migratoriska flödet. Dessa åtgärder bör inte bara förstås i termer av lagstiftning utan framförallt som åtgärder i syfte att skrämmas. Detta är den verklighet och de villkor som möter de miljontals människor som efter att ha förlorat allt flyr från våld, fattigdom och arbetslöshet i sina ursprungsländer.

Människohandel i Honduras, historier som skrivs om dag efter dag

Ronald Ordóñez

Tegucigalpa, Honduras – Människohandel är ett brott som ökat i omfattning i Honduras, till förfång för familjer, och särskilt dem med knappa ekonomiska resurser som inte vet vad de ska göra när de ställs inför ett så avskyvärt brott.

Denna plåga inbegriper allt från sexuellt utnyttjande, arbetskraftsexploatering, avlägsnande av organ och tvångsäktenskap till ett vedertaget bruk av otillåtna adoptioner. Det måste dock sägas att detta brott inte är unikt för Honduras eftersom det berör den region som framför allt utgörs av länderna i Central-amerikas norra triangel (Guatemala, El Salvador och Honduras).

Bristen på arbete och nya möjligheter är den främsta orsaken till emigrationen i Honduras. Jakten efter den så kallade "amerikanska drömmen" är den typiska bakgrunden när honduranerna faller offer för det brott som underminerar det honduranska samhället.

De som har utsatts för denna lagöverträdelse har generellt fallit offer för fysisk och psykisk misshandel: de hålls isolerade, de tvingas till långa

och ansträngande arbetsdagar, man betalar inte rimliga löner.

Även om kvinnorna och flickorna är de huvudsakliga offren för människohandeln, åtminstone i Honduras, är den inte ett problem enbart för detta kön eftersom såväl äldre som yngre män också får lida av den, om än i mindre skala.

Även om en serie insatser har gjorts för att bekämpa människohandeln i Honduras, av staten samt privata institutioner och organisationer (NGO), är känslan i samhället att det är en brottslighet som uppvisar en uppåtgående trend.

Denna uppfattning fick starkare fäste från och med den migrationskris som Honduras kunde konstatera under sommaren 2014 till följd av den massutvandring av ungdomar som korsade gränsen till USA utan sällskap av någon vuxen. Det året återfördes fler än tio tusen honduranska barn, enligt de register som förs av Instituto Nacional de Migración (INM) (*Nationella migrationsinstitutet*).

Majoriteten av dessa minderåriga återfördes från USA. Det mönstret förändrades snart när de mexikanska migrationsmyndigheterna samma år införde Plan Frontera Sur (*Sydgränsplanen*) med vilken de stärkte säkerheten längs de traditionella rutterna som användes av migranterna som passerade genom landet. Sedan dess är den aztekiska

nationen den främste avhysaren av honduranska migranter, bland dessa de yngsta som är den mest utsatta gruppen under migrationsresan och mest benägen att bli offer för människohandeln.

De som försvarar migranternas rättigheter i Honduras, som nunnan Valdetto Willeman, koordinator på Centro de Atención al Migrante Retornado (CAMR) (*Vårdcentret för den återvändande migranten*) är av åsikten att migrantflödena består och att det enda som förändrats är sättet på vilket honduranerna deporteras eftersom USA gör det luftvägen och Mexiko landvägen.

Lönsam affär

Trots kategoriseringen som ett brott, för vilket man i Honduras kan få betala med ett straff på upp till 22 år, är människohandeln en lönsam affär. Därför beslutar sig många för att ta risken. Det krävs dock mycket mer än en önskan om att fylla sina fickor; list, erfarenhet, kännedom om rutterna, kontaktnät och att gå under jorden är några av de nödvändiga förutsättningarna för dem som bestämmer sig för bli ”coyotes” (*prärievargar*) –människosmugglare– i landet som benämns Centralamerikas hjärta med anledning av dess geografiska läge.

Utgifterna i reda pengar för en hondurans resa till USA har diversifierats och ökat till aldrig tidigare

skådade nivåer. Det är en slutsats som dras av försvararna för de mänskliga rättigheterna, samt migranterna själva som i slutändan är de som bestämmer sig för att göra resan i sällskap med en coyote som guidar dem, eller prova och ta risken att på egen hand nå fram till USA:s territorium. USA är den huvudsakliga destinationen för honduranska emigranter även om länder som Spanien och Mexiko också har tagit plats bland de mål som "catracho"-migranterna söker nå. (*"Catracho" är en lokal vardaglig benämning på en person från Honduras. Övers. anm.*)

Enligt siffror från en studie publicerad 2010 av USA:s departement för inrikes säkerhet (DHS enligt de engelska initialerna) tog en "coyote" –människo-smugglare– 2007 i genomsnitt 1 500 dollar för att föra en person över gränsen från Mexiko till grannlandet.

Det är en kostnad som i dag kan stiga ända upp till 10.000 dollar, enligt koordinatören på Comisión Nacional de Apoyo a Migrantes Retornados con Discapacidad (Conamiredis) (*Nationella utskottet för hjälp till återförda migranter med handikapp*), Karen Núñez.

För det priset ges migranterna möjlighet till tre försök att gå över gränsen utan garantier att något av dem lyckas, det vill säga att om man försökt tre

gångar och misslyckats måste man ändå betala avgiften, berättade koordinatören på Conamiredis för journalister. Hon sa att resan kan kosta den honduranske migranten åtminstone 10.000 lempiras (lokal valuta som står i 23 till 1 mot dollarn) till gränsen till Mexiko där det sedan är ett krav att de anlitar en coyotes tjänster för att korsa den nordamerikanska gränsen.

Priset är emellertid inte alltid en fråga om pengar eftersom honduranen, både den som emigrerar i sällskap med en coyote och den som reser på egen hand och möter resans utmaningar ensam, till och med kan få betala med sitt eget liv.

Enligt nunnan María Isabel Arantes, koordinatör på Pastoral de la Movilidad Humana de la arquidiócesis de Tegucigalpa (Tegucigalpa ärkestifts kyrkliga organisation för mänsklig mobilitet) kan priset för migrationen vara det egna livet. ”Priset för att emigrera kan för en honduran vara livet”, framhöll hon. Hennes reflektion kring frågan är att emigrera i sällskap med en coyote inte är en möjlighet som alla honduraner kan betala för, varför det stora flertalet gör det på egen hand och utsätter sig för alla sorters faror.

Coyote, brottsling eller hjälte?

132 kilometer från den honduranska huvudstaden, och några få från El Salvador, ligger samhället El Aceituno i provinsen Valle, ett av de områden i Honduras från vilket mest emigration rapporteras.

I detta samhälle, som består av knappt 70 hus, har minst hälften emigrerat eller försökt göra det, en situation som utnyttjats av några av dess invånare som har valt att bli coyotes.

“Carlos”, en yngling på 27 år, försökte komma till USA på illegal väg sex gånger. Då han inte lyckades nå sitt mål beslutade han sig för att guida andra migranter till gränsen mot Guatemala.

Han förklarade att han “guidar” sina klienter dit eftersom olika grupper som arbetar längs vägen gör anspråk på territorium och redan har avgränsade zoner till vilka de transiterande migranterna kan ledsagas. Längs den norra triangeln opererar olika människohandelsgrupper till vilka man måste betala avgifter för att kunna fortsätta migrationsresan. För att undvika dessa utgifter har de som nyligen involverats i denna otillåtna verksamhet lierat sig med andra lokala ”guider” till vilka man överlämnar migranterna. Eftersom människohandeln är en växande bransch blir dessa rutter allt kortare.

Det är skälet till att Carlos bara guidar fram till gränsen till Guatemala även om han säger att han är förtrogen till och med gränsen som skiljer Mexiko från USA. Detta är hur en, kanske naiv, yngling uppfattar en coyote, men å andra sidan finns invånare eller framtida migranter som i en människosmugglare ser en hjälte eftersom det är den aktör som kommer att hjälpa dem att lämna sina problem och samarbeta för deras mål att korsa gränserna.

Agustín Reyes, 51 år, är en invånare i El Aceituno som 2015 bestämde sig för att emigrera i sällskap med en coyote, finansierad av hans bror som redan återfinns på "Uncle Sams" mark.

"Coyoten tog sex tusen dollar och jag tillbringade 42 dagar på resande fot tills jag nådde fram till gränsen mellan Mexiko och USA där de grep mig", berättade han. För att göra resan med coyoten som följde med gav han honom fyra tusen dollar plus två tusen som skulle överlämnas när han nådde den amerikanska drömmens land.

Liksom han påbörjar många av invånarna i detta samhälle resan med bekanta som de inte ens betraktar som coyotes eftersom de är släktingar, vänner eller ledare som de kanske känner från barndomen.

Trots den kontanta ersättning de som bedriver denna otillåtna verksamhet erhåller är de för många mer än vänner. De förvandlas till hjältar om de lyckas uppfylla löftet att nå fram till den utlovade destinationen.

För några är de brottslingar, för andra hjältar. Ett som är säkert är att man inte kan bortse från att det i majoriteten av fallen är de egna familjemedlemmarna med erfarenhet som döljer sig bakom denna förbjudna aktör.

Statliga åtgärder

Statliga åtgärder som vidtagits för att eliminera människohandeln i Honduras, eller med honduraner, sträcker sig från kungörelser, som avråder från den illegala migrationen tillsammans med coyotes, till skapandet av specialkommissioner för att bekämpa detta sociala gissel.

En annan framträdande åtgärd från Honduras centrala administration har varit att öka de ekonomiska resurserna för att bekämpa människohandeln, vilket innevarande år vittnade om med de resurser som avsattes för Comisión Interinstitucional Contra la Explotación Sexual, Comercial y Trata de Personas (CICESCT) (*Den tvärinstitutionella kommissionen mot sexuell och kommersiell exploatering samt människohandel*), som är en del av Secretaría de Derechos Humanos,

Justicia, Gobernación y Descentralización
(*Sekretariatet för mänskliga rättigheter, rätt, styre och decentralisering*).

Bland de senaste statliga åtgärderna utmärker sig tillkännagivandet av införandet av Encuesta de Conocimientos, Percepción e Identificación de Víctimas de Trata de Personas en Honduras (*Utredningen av människohandelsoffers i Honduras kunskaper, uppfattning och identifikation*) med vilken myndigheterna avser identifiera de honduraner som vid något tillfälle fallit offer för människohandel. Honduras regering genomför undersökningen via Dirección de Niñez, Adolescencia y Familia (Dinaf) (*Styrelsen för barndom, ungdom och familj*), partner med Centro Nacional de Encuestas de Opinión (*Nationella centret för opinionsundersökningar*) med de engelska initialerna (NORC) från Chicagos universitet samt Agencia de los Estados Unidos para el Desarrollo Internacional (USAID) (*Förenata staternas byrå för internationell utveckling*).

Målsättningen är att förstå, leda i en ny riktning samt arbeta preventivt, bemöta och skydda utsatta personer, enligt en officiell kommuniké.

Bland de konkreta framstegen för den nuvarande administrationen utmärker sig skapandet av nio

tvärinstitutionella kommittéer, som under tre år gått från att vara tio till nitton.

Honduras lag mot människohandel antogs 2012 och den belägger brottet med ett straff på upp till 22 års fängelse, avstängning från yrkesutövning samt böter på upp till 250 minimilöner. Det är emellertid få anmälningar som kommer till de kvalificerade domstolarna, därav betydelsen av att känna till nyanserna i denna problematik. Identifieringen av offer fortsätter nämligen vara sällsynt och det är genom förutnämnda utredningsprocesser man försöker bidra till att bekämpa detta problem som drabbar landet.

Epoken Trump

Efter att USA:s president Donald Trump började genomföra sin anti-invandringspolitik, som han utlovat sedan sin kampanj, har experter på migrationsområdet räknat med att människohandelnätverken kommer att intensifiera sitt arbete och att priserna för deras tjänster kommer att öka i proportion med dess efterfrågan.

Med de nu tvingande åtgärderna vidtagna av Trump på migrationsområdet kommer det illegala inflödet till landet minska med anledning av att det ekonomiska värdet av garantierna för att kunna nå fram till detsamma kommer att öka. Därvidlag kan

förutsägas att människosmugglarna kommer att dra nytta av detta tillfälle att höja priset för sina tjänster.

Om resan i sällskap av en coyote för närvarande kan innebära en utgift på mellan sex tusen och tio tusen lempiras kan denna siffra lätt dubblas för en honduran som ämnar nå fram till USA på olaglig väg mitt ibland alla repressiva åtgärder som syftar till att stävja migrationsflödena.

Även om priserna i denna bransch kan öka är garantierna för resan obefintliga, det vill säga ingen som ägnar sig åt att transportera människor kan någonsin garantera deras framkomst till slutdestinationen.

Baserat på det som nämnts fortsätter historierna med honduraner som reser tillsammans med en coyote, på jakt efter de möjligheter som de nekas i sitt land, upprepas dag efter dag. Historiernas huvudpersoner kommer att bytas ut men inte historien i sig.

Så länge som migrationsproblemet inte angrips från sina rötter kommer nödvändigheten att göra det bestå och med denna närvaro av dem som ägnar sig åt att göra drömmen möjlig, den som i många fall förvandlas till en mardröm.

Att emigrera är en rättighet som alla honduraner har men i de flesta fallen övergår den i en nödvändighet,

och till och med i ett sätt att värna om sina liv, varför det att få ett slut på människohandeln mitt bland de tvingande behoven av att emigrera blir till en utopi för ett land i vilket historien av människohandel bara upprepas och aldrig får ett slut.

Människohandel och övergrepp drabbar papperslösa migranter

Ilka Oliva Corado

Som att mardrömmen att vara på flykt som papperslös inte vore hemsk nog, kan därtill läggas att bli utnyttjad sexuellt, i tvångsarbete eller i den illegala handeln med organ. Av män, kvinnor och barn är det kvinnorna och barnen som är mest utsatta. För att inte nämna LGBTI-personer som, förutom att mötas av diskriminering, även utsätts för grövre övergrepp och misshandel på grund av homofobi och det patriarkala samhället.

De papperslösa är en del av befolkningen som ständigt utsätts för misshandel, såväl från maffia som från statliga auktoriteter, både i sina hemländer, i länderna de reser igenom, länderna de når, och i länderna de återvänder till. En migrant på flykt lever i en mycket situation, och den sociala status som hen får som papperslös utsätter henne eller honom för faror och andra typer av utnyttjande.

México är inte bara ett land som folk emigrerar ifrån, det är även ett genomfartsland och slutdestination för tusentals papperslösa som ser sig tvungna att lämna sina hemländer för att söka lyckan i USA. Landet är även hem åt några av världens stora

internationella maffior som ägnar sig åt att utnyttja papperslösa människor på flykt. De papperslösa lever i hemlighet och osynligheten som kommer med situationen gör att de blir lätta offer för all typ av utnyttjande.

Migranter utnyttjas, både i genomfartslandet och på slutdestinationen, i tvångsarbete i både fabriker och jordbruk, tjänster i hemmet, tillverkningsindustrin, den informella ekonomin och för tiggeri, utan någon respekt för deras mänskliga rättigheter eller deras rättigheter som arbetstagare. De görs till slavar och många gånger har ansvariga statliga myndigheter kännedom om vad som pågår, som att livet för en papperslös saknar värde.

Här kommer även den sexuella exploateringen in och handeln med organ, vem anmäler försvinnandet av en migrant? Att det inte finns någon som anmäler gör att flickor, pojkar, tonåringar och kvinnor hamnar på nattklubbar, barer och bordeller där de utnyttjas sexuellt och många gånger blir slagna tills de dör eller tar livet av sig på grund av all misshandel. De säljs som objekt endast för att tillföra njutning åt första bästa som är beredd att betala för att våldta, slå eller döda dem.

Det är i gränsområdena som den här typen av misshandel och övergrepp äger rum. De som fångas i södra Mexiko skickas norrut, och de som fångas i

norra Mexiko skickas söderut. Kvinnorna sprids ut över hela landet och sedan skickas de även till andra länder. På grund av deras situation som migranter och för att de lever i hemlighet för att undvika kontroller av polis eller myndigheter, tvingas dessa personer lida av den barbariska exploateringen.

Flickor, tonåringar och kvinnor från Honduras, på genomfart genom Mexiko, blir kidnappade och utnyttjade sexuellt. De bedöms utifrån ålder, utseende och fysisk för att avgöra vilken typ av bar de ska skickas till. Pojkar och flickor skickas till turistområden och till gränsen i norr för att de områdena ofta besöks av kunder från USA och Kanada.

Kvinnorna från el Salvador utnyttjas i handeln med organ, och guatemalteckerna, som till största del kommer från urfolksbyar, utnyttjas för tjänster i hemmet.

Pojkar, tonåringar och unga män utnyttjas i den organiserade brottsligheten för att överfalla och fånga andra papperslösa, och även för att samla in betalningar och utpressa andra handlare. De utnyttjas vid kidnappningar av andra migranter och i tillverkningen och försäljningen av droger. De görs till torpeder och mördare när maffian vill få människor att försvinna.

Vad gör myndigheterna åt saken? Inte mycket. Korruptionen mellan statliga tjänstemän kopplar dem till den organiserade brottsligheten och de kidnappade flyktingarna blir ofta förda till statliga häkten och förhørsrum efter att de överfallits och misshandlats. Dessa lokaler fungerar som distributionscenter. Det är där de papperslösa delas in efter kön, ålder, etnicitet, nationalitet, utseende och fysisk för att sedan utnyttjas på olika sätt.

Mexiko är fullt av hemliga gravar och många mexikanska medborgare, och även en större andel papperslösa migranter, lyckas aldrig nå USA då de försvinner på vägen genom Mexiko. När de inte är användbara inom den organiserade brottsligheten lämnas de, men inte levande. I de fallen tar förövarna ut deras organ och förintar deras kroppar med kemiska ämnen, de bränns i oljetunnor eller så begravs de i de hemliga gravarna.

Ödet är osäkert för de centralamerikaner och sydamerikaner som passerar genom Mexiko, och få lyckas nå slutmålet USA. Som ett resultat av "el Plan Frontera Sur" (ungefär: Planen för den Södra Gränsen) som implementerades år 2014 av USA i Mexiko, som innebär en militarisering av gränsen ändå från Rio Bravo till floden Usumacinta i Guatemala, har övergreppen mot genomresande migranter ökat. Detta eftersom myndighetsutövare

längs med gränsen fått order att, till alla pris, undvika att papperslösa migranter kommer in i USA.

Samma sak är på väg att hända i Guatemala och Honduras. Till följd av el Plan Frontera Sur har man där implementerat el Plan Maya Chortí som kom till för att stärka el Plan Mérida i Mexiko och Plan Alianza för utveckling i Guatemala, El Salvador och Honduras. De är alla "donationer" på miljonbelopp skickade från USA för att "utrota" den organiserade brottsligheten i området. Men detta har bara lett till en förvärring av våldet mot migranter från statliga auktoriteter i länderna.

Människohandel, för sexuella ändamål, tvångsarbete, tiggeri och handel med organ, är ett mycket känsligt ämne, men det blir ännu känsligare när det rör sig om papperslösa migranternas mänskliga rättigheter. Det är av den anledningen som man har skapat Casas del Migrante (Hus för Migranten) runt om i hela Mexiko. Där erbjuder humanitära organisationer medicinsk, psykologiskt och legalt stöd åt migranter. Om det så är för att komma tillbaka till sitt hemland, stanna i Mexiko eller för att fortsätta vidare mot USA. Men trots detta kommer hjälpen aldrig bli tillräcklig, människohandeln är en miljardindustri för de globala maffiorna.

Guatemala eller paradiset för människohandel

Isabel Soto Mayedo

Historien om Lucia Samayoa, som försvann den 5 oktober 2016 och som räddades två dagar senare i den karibiska staden Livingstone, Izabal, bekräftar riskerna som barn och ungdomar löper i Guatemala. Framförallt avslöjar det att starta med människohandel och kriminella gäng ibland till deras fördel kan lita på manschauvinismen i vissa områden, då det bakom varje försvinnande av en person, särskilt en ung och vacker, främst tänker på dess förmodade önskan om att roa sig långt hemifrån.

Om det snabba delandet av Lucias bild på sociala medier bidrog till att hon snabbt hittades och räddades, så möjliggjorde det även konstaterandet om hur långt ifrån att bidra till letandet många människor var som lade märke till hennes expressiva ögon och fina leende och tvivla på deras moraliska integritet.

Det räckte med skrivierna i tidningen Look Magazine för att förstå att just skrivierna om hennes utseende är mest eftersökta av sexköpare,

inklusive på det statliga universitetet Universidad de San Carlos de Guatemala (USAC).

Den ödesdigra onsdagen lämnade studentskan, som läste andra året på Idrottsvetenskap, sitt hem lite senare än vanligt. Hon lämnade sin mobiltelefon, vilket inte bekymrade henne eftersom hon snart skulle komma hem tidigt. Men medan hon gick igenom universitetsområdet med målet att be om information om veterinärutbildningen, var det flera män som tilltalade henne med svepskälet att fråga om hon ville delta i en undersökning om matprodukter.

Testningen, som man lokalt kallar den här övningen, är en väldigt vanlig praktiskt övning på USAC, därför tvekade hon aldrig inför att smaka på kakbiten och äppeljuicen som de erbjöd henne, med den påstådda intentionen att få hennes åsikt om produktproven.

”Det var en enkät som vilken som helst där jag smakade på en kakbit och äppeljuice. På mindre än en minut tappade jag medvetandet”, sa hon och la till att hon kort tid senare vaknade på en okänd plats, fastbunden och med ögonbindel.

”Jag var helt enkelt i chock. Jag kunde inte prata, jag kunde inte gråta, än mindre skrika, för att jag helt enkelt inte visste vad som hände”, bekräftade hon. Hon berättade dessutom att tillsammans med henne var en ung kvinna cirka 20 år gammal, som de förde

bort från hennes sida skrikandes av smärta och när hon inte längre hörde fler skrik, tvingade de henne att dricka något mer och återigen förlorade hon medvetandet.

”Jag vet fortfarande inte vad som är värst, att veta om de skadade dig eller inte och vara medveten om det eller att förlora medvetandet”, reflekterade den unga, som försäkrar att det säkra är att då hon vaknade var det en kvinna som instruerade henne om hur hon skulle agera och hon hotade med repressalier om hon inte följde instruktionerna.

Efter den scenen, lämnade de henne fri på en okänd plats, där paniken intog henne, när hon tänkte på hur många människor som var medbrottslingar till hennes situation och på möjligheten att bli mördad som konsekvens av vilken rörelse som helst.

”Efter att de släppte mig fri var det första jag gjorde att be om hjälp från Migrationsverket”, preciserade Samayoa, med en belåten min över den snabbhet som hennes fall blev behandlat och för att många människor kände igen henne, tack vare att foton på henne hade cirkulerat på internet under de föregående timmarna.

”Människohandeln är verklig, kidnappningar förekommer dagligen och de flesta slutar i tragedi”, meddelade hon, dock utan att dölja sitt besvär över hur mycket hon efter sin kidnappning och

upphittande behövde stå ut med sexuella trakasserier, förlöjliganden och spekulationerna mot henne. ”Vi är så vana att läsa och höra om mord och kidnappningar, så att när de sker och inte har ett tragiskt slut, är det första man tänker: hon var säkert ute och festade”, sa hon och poängterade att de flesta spekulationer och kritiken runt hennes fall kom från andra kvinnor.

Dessutom, att berätta historien om en kidnappning och inte vara del av statistiken som fördystrar Guatemala, är ett privilegium som få får njuta av som Samayoa.

I Guatemala finns 33.800 offer för människohandel, av vilka 70 % är kvinnor och 46% inte är myndiga, enligt uppgifter från det nationens generella juridiska ombud, Jorge De León Duque.

Detta brott brukar hållas dolt och det livnär sig bara på de som vänder sig till servicen för de som blivit fångade av sådana nätverk, inklusive pojkar och flickor, ljuger du non-stop om terrorns historia som finns bakom dessa.

”Varianterna är flera, som prostitutionen, sexturismen eller försäljningen av barn, men, som i alla fall av kränkning av mänskliga rättigheter, finns människor som är mer sårbara än andra som flickorna, pojkarna och ungdomarna”, framhävde han.

I början av 2017 var minst 2208 minderåriga försvunna från sina hem i Guatemala, enligt *Alba-Keneth larmsystems operativa enhets* hemsida och även ombud från den statliga myndigheten försäkrade att majoriteten av de försvunna var flickor mellan 13 och 18 år, bilder och skyltar på anmälningar publicerade på instansens digitala portal bevisar existensen av flera fall av försvunna barn på 1 och 2 år gamla.

Allvaret i problematiken är sådan att under föregående år skapades 5969 anmälningar av försvinnandet av 6583 minderåriga i landet, framför allt på avdelningen för Guatemala (2513). Dessa anmälningar visade även tendensen till ökningen av försvinnande av många fler flickor än pojkar, 4597 respektive 1986.

Men dessa siffror visar en liten minskning från 2015, som vid årets slut hade 2234 försvinnanden av minderåriga som aldrig hittades trots deras familjers åtgärder samt de från de intrainstitutionella mekanismerna vars ansvar är att hitta den försvunna barnbefolkningen.

Den nationella koordinatören av *Alba-Keneth larmsystemet* är integrerad med nationens generella ombud, med allmänna ministeriet, med nationella civilpolisen, myndigheten för externa relationer, kansliet mot sexuellt våld, utnyttjande och

människohandel, och med kansliet för presidenturens sociala kommunikation.

Ämnets följare är överens om att skälen till dessa försvinnanden är flera, men vissa associerar det endast till den stora omfattningen av människohandel i området, ansedd vara ett paradiset för detta förövande.

Kriminalpolisens internationella organisation (Interpol) kunder genom undersökning avslöja att de minderåriga som fångats av dessa gäng används för att få fotografering, pornografiska videos och till med för att utnyttja dem sexuellt.

Av den totala mängden av Interpol dokumenterade fall, var 89% av offren (426) flickor och 9% (41) pojkar, medan de återstående 2% hade oidentifierat kön. Rapporten, publicerad under titeln *Situationen för det kommersiella sexuella utnyttjandet av flickor, pojkar och ungdomar i Guatemala*, konstaterade att 86% av fallen (413) handlade om barnprostitution, 13% (60) om pornografi och 1% (4) om sexturism.

Från det statliga erkännande till handling

Människohandeln är ett sedan flera år fastrotat problem i detta centralamerikanska land, trots detta är förebyggandet fortsatt väldigt dåligt, erkänner regeringens myndigheter. Även vicepresidenten

Jafeth Cabrera erkände att ämnet är extremt komplicerat och det är avgörande att initiera en process med syfte att döma alla personer som lyckades förstöra kärnfamiljerna, som en bra åtgärd mot avsaknaden av utbildningsstrategier som motverkar uppkomsten av dessa fenomen.

För USACs fd rektor är det beklagligt att de flesta fallen uppstår i hemmen, som en studie presenterad i maj 2016 av Unicef tillsammans med den internationella kommissionen mot straffrihet i Guatemala (Cicig), bekräftade.

Enligt den utredningen, är det nästan alltid styvfäderna och till och med fäderna som börjar våldta sina döttrar och söner och därmed driver dem till att söka andra livsalternativ långt hemifrån.

”Vi kommer att återuppta ämnet på ett ansvarsfullt sätt, det finns flera kabinett som behöver återuppta det, och vi försöker att om ett kort tag kunna inleda interinstitutionell relation, för att det är bara på så vis som det kommer gå att skapa en väg som tillåter oss att bekämpa detta problem”, förklarade han och pratade om tillit till att människohandeln kommer kunna utplånas i Guatemala. Icke desto mindre, svängde han till att detta är ett av de mest allvarliga problemen som existerar i världen.

Cabrera, Unicef och Cicig presenterade ett dokument i vilket det stod att ”problemet är väldigt tydligt och

man behöver inte fortsätta prata, man behöver agera”. Med den åsikten som utgångspunkt, lovade han att i regeringens namn göra en ansträngning för att detta så allvarliga gissel ska förhindras och utplånas.

Den guatemalanska vicepresidenten begärde medborgligt stöd för att göra ett framgångsrikt arbete på det ärendet, samtidigt insisterade han på Jimmy Morales administrations enorma ansvar, mannen som kom till presidenturen efter vågen av antikorrruption som skakade om detta land under våren 2015.

Unicef och Cicig, beroende av FN, bekräftade att Guatemala är ursprung till och trafik för utnyttjande och prostitution. Varje dag blir 33 flickor och kvinnor offer för människohandel efter att ha blivit lurade för att kunna utsätta dem för det. Det bör riktas handlingar emot detta, för att ta ner nätverken som ägnar sig åt detta brott.

Dokumentet preciserar att från år 2010 till 2014 blev 48.500 personer påverkade i området, där det inte finns psykosocial vård för de vuxna offren för människohandel, vilket gör det omöjligt att reparera skadorna på de som blev utsatta.

Offret för handeln är tvingad att arbeta upp till 16 timmar varje dag, genom att erbjuda sexuella tjänster upp till 30 gånger, därför är affären lönsam

och genererar miljonvinster till nätverken som ägnar sig åt detta brott, enligt dokumentet.

Utvecklingen av mänskliga rättigheter (PDH) anmälde i förväg att människohandeln hade en ökning med 23% under 2015 i jämförelse med 2014, med totalt 673 registrerade fall. Dessutom döljer de siffrorna en mycket mörkare verklighet från upp till 20.190 skadade, om man betraktar att för varje räddad person finns ytterligare 30 dolda fall inom människohandelns hemligheter.

”Guatemala fortsätter att vara ett paradiset för människohandel”, erkände försvararen för detta brotts offer på PHD, Sandra Gularte. Den geografiska positionen, det besvärliga ekonomiska tillståndet i landet och den höga andelen unga av befolkningen är indikatorer som markerar ut den här regionen med hög förekomst för detta ämne, argumenterade hon.

Enligt aktivisten Maria Eugenia Villarreal, är prat om människohandel detsamma som prat om slaveri och internet är en av handlarnas mest använda medel för upptag av personer.

Medan chefen för åklagarmyndigheten mot människohandel, Alexander Colop, signalerade att handlarna ser på folk som handelsvaror för få en personlig ekonomisk vinst och att vem som helst, oavsett ålder och bakgrund, kan bli offer.

Enligt uppgifter från åklagarmyndigheten i Guatemala har 159 anmälningar på temat gjorts i juni 2016 och trots att åklagare inom denna av regeringens avdelningar försäkrar att de undersöker varje enskilt fall, många röster fastställer att det är så mycket kvar att göra att hopplösheten ibland breder ut sig.

Den efterlängtade förändringen i det här landet, ansedd ett av de mest våldsamma och konservativa länder i globala sociala termer, återstår att se. Hur mycket som kommer att göras för att förhindra, anmäla och attackera handelns gissel kommer bli lite. Den här problematiken, direkt associerad till våldet och kriminaliteten mot kvinnor, flickor och ungdomar, växer varje dag i Guatemala, medan de mänskliga rättigheternas försvarare och till och med statliga myndigheterna insisterar på att lämna likgiltigheten och de uteblivna handlingarna framför den verkligheten.

Det skulle verka som att de flesta människor fortsätter vara orädda inför det som försiggår med kvinnorna, likgiltigheten och de uteblivna handlingarna underminerar oss som social enhet: känslan av upprördhet borde få dem att reagera och agera som konsekvens, bad PDH. Samtidigt erkände *Kvinnans mänskliga rättigheters försvarare* att statistiken är alarmerande och bevisar den växande rytmen som håller kvar den här problematiken, utan

att det lyckats åstadkomma framgångar avseende utredningen och bestraffningen av detta brott.

Guatemala har sedan 2008 en lag som typifierar brott mot kvinnor: sexuellt våld, ekonomiskt eller andra former av kvinnovåld och trots att dessa brott regleras av specialiserad åklagare och domstol, sker få förändringar.

Landet är ett av de 25 länder i världen där flest mord begås och alla former av könsrelaterat våld mot kvinnor, också skäl till varför landet innehar plats nummer 10 bland de 14 inkluderade latin-amerikanska länderna på den listan, enligt *ONU Kvinna*.

Fall av fysiskt och psykiskt våld mot kvinnor, av våldsamt död, av graviditeter som frukt av våldtäkter, såsom användandet av deras kroppar för bilder på sexistisk reklam, är bara några av de vardagliga kränkningarna av de sexuella och mänskliga rättigheterna i den här regionen.

Enligt *Observatorium av kvinnogruppen*, har nästan 10.000 kvinnor blivit mördade sedan år 2000 och 90% av de brotten håller sig inom straffrihet trots små myrstep med uppgiften att avsluta apatin inom detta område.

Rapporter från *Åklagarmyndigheten*, under direktionen av generella åklagaren Thelma Aldana,

hänvisar att från januari till november 2016 mottog de 49.397 anmälningar om kvinnovåld och att de mördade kvinnorna summerade till 620. Parallellt till detta är det varje dag tusentals som i det tysta blir anfallna, framförallt i familjemiljöer.

Överfall, sexuellt, psykologiskt och ekonomiskt utnyttjande är nästan ett sätt att leva för kvinnor i detta land, om man beaktar rapporterna från upp till 12 dagliga anfall och förekomsten att dessa handlingar i åtta av tio hem. Medan analytiker tycker att ökningen av signalerna på kriminalitet på offrens kroppar, för vad som för många är en pandemi, är alarmerande.

Det är uppenbart att kvinnovåldet i Guatemala tenderar att vara mer blodigt: åldern på de mördade sjönk medan styckningarna, strypningarna och flera olika typer av tortyr är konstanta.

Med syftet att bromsa straffriheten i dessa fall, skapade *Åklagarmyndigheten* under 2016 en myndighet emot brotten mot kvinnor, dock att erkänna dominansen av en kultur av diskriminering och av sexistiska stereotyper som genomsyrar alla institutioner inom rättvisesektorn.

Fastän innan lagen emot brotten mot kvinnor och andra former av våld mot kvinnan fanns inte straff för dessa brott, sedan 2008 till dagens datum ökade

antalet anmälningar, men det har knappt blivit några straff.

”Omkring kvinnan finns fem territorier som diskuteras: kroppen, marken, naturen, minnet och historian, därför att de som har styrt oss och de som kommer att styra oss vill skriva om historian och fortsätta tysta våra kamper”, reflekterade hon i en dialog med författaren och riksdagsledamoten Sandra Morán. ”Våldet är och har varit en statspolitisk fråga, därför pratas det nu om brott mot kvinnor. Men spåren som våldsoffrens kroppar blottlägger är samma som på de som utdelade dem, under kriget, militärerna som under den här tiden tränar de guatemalanska poliserna”, enligt hennes åsikt.

Andra specialister insisterar på att allt är del av en logik hållen av en manschauvinistisk och patriarkal ordning, feltolkad av de som inte står till svars för att våldtäktsmannen, misshandlaren, utnyttjaren, tortyrmakaren och kvinnomördaren är variabler av densamma, i olika grader och former. Falska moralister är riggade för detta och de beskyddar vissa politiker, företagare, professionella, igenkända män av typer som påstår sig försvara kvinnorna och som köper sexuella tjänster av vissa kvinnor, inklusive av flickor, för att våldföra sig på dem på flera olika sätt.

Men representanter från indiansamhällen ser också med oro att regeringen fortsätter att lämna kvinnorna i skuggan av underutvecklingen och fortsätter att kränka deras grundläggande rättigheter. Särskilt de inhemska rättigheterna vars existens är signerad av rasismen och diskrimineringen. Avsaknaden av möjligheter för kvinnorna innebär institutionellt våld, sammanjämkar aktivister och hävdar att kvinnornas deltagande i politiken fortsätter vara undermåligt.

Det nationella registret över personer visar att kvinnor utgör 50,6% av Guatemalas 17.1 miljoner invånare, men de upptar knappt 0,7% av anställningar inom ledning och förvaltning. Staten lägger inte heller vikt vid skapande av politik effektiv till fördel för deltagande av kvinnorna i den sfären och det uttrycks i den sparsamma närvaron av inom maktenheter som kongressen, där 23 av de 158 ledamöterna är kvinnor, bekräftade advokaten Saknicté Racancoj.

Representanten från *Maya advokater och notarier i Guatemalas förening* påminde om att av de 238 borgartjänsterna är 9 hållna av kvinnor, medan på listan över ministerier är det bara två som framkommer. ”Andra artikeln i konstitutionen etablerar att staten ska garantera livet, friheten, rättvisan, säkerheten, freden och den integrerade utvecklingen av personen, men fortfarande är

erkännandet av kvinnan tämligen torftig”, underströk hon.

Racancoj ifrågasatte effektiviteten av *Kvinnan i kongressens kommissions* arbete och arbetet utfört av *Indiankvinnornas försvar*. Hon förtydligade att av 22 lagligt främjade initiativ, blev bara fem godkända i favör till denna samhällsgrupp. Allt detta är en patriarkal, rasistisk, diskriminerande och dessutom korrupt stats ansvar, utanför dess existens bör kampanjer drivas i kvinnornas favör och maximera nyttan för de kvinnorna med potential för relevanta tjänster.

Människohandel enligt Ecuadors COIP, Ecuadors organiska grundstrafflag

Daniel Rueda Torres

Slaveriet, eller tvångsarbete, utgör ett dolt problem som utvecklats sedan civilisationernas begynnelse. Problematiken lever kvar än i våra dagar. Det är bara omständigheterna som har ändrats, där situationer uppstår med arbetsmässiga, kulturella, sociala, sexuella och till och med familjebaserade kopplingar. Bland slaveriets olika former finns tvångsarbete, livegenskap och tvångsrekrytering som alla omfattas av begreppet människohandel och som kan ha många olika syften, förutom den rent ekonomiska vinningen.

De olika varianterna av slavhandel och slaveri utvecklades till att bli ett problem som bekymrade hela världen. I Genève, Schweiz, undertecknade därför de stater som ingick i Nationernas Förbund den 26 september 1926 en konvention gällande människohandel. Den hade som främsta mål att förklara praktiken i fråga för illegal och införa sanktioner mot de som stödde sådan verksamhet.

Människohandelns upphörande utgjorde det första steget mot jämlikhet i samhället, där man också börjar betona vikten av särskilt skydd för kvinnor och

barn, vilka hör till de främst drabbade av människohandeln. Den påtalade betydelsen av att skydda kvinnorna i samband med människohandeln och den växande oron runt om i världen, ledde till att Organización de Estados Americanos, OEA, (de Amerikanska Staternas Förbund) 1994, i den brasilianska staden Belem, undertecknade ett avtal vars främsta mål gällde att utrota våldet mot kvinnor.

När man talar om människohandel är det viktigt att förstå, att det inte handlar om en enstaka handling utan snarare en kedja av handlingar som är kränkande på många olika sätt och som innebär att tillskansa sig, hantera och slutligen utnyttja offren i syfte att uppnå olika fördelar åt de som ligger bakom brottet. Man använder sig av hot, människorov, bedrägerier, lockelser eller angrepp på särskilt utsatta grupper, såsom kvinnor och barn, och uppnår därmed det skrämmande resultatet som den utförda människohandeln innebär för de utnyttjade människorna, som lever i fångenskap under urusla förhållanden.

I Palermo, i Italien, undertecknades vidare år 2000 Förenta Nationernas protokoll om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor (Palermoprotokollet) där man i artikel 3 särskilt hänvisar till människohandel. På detta sätt uppmärksammas den betydelse som man har givit ämnet på statlig nivå och medvetandegörs på det

globala planet att kvinnan inte är ett föremål att bruka godtyckligt av den som tror sig vara hennes herre.

Beträffande Ecuadors lagstiftning klassificeras detta brott sedan 2005 enligt Registro Oficial, RO (det Officiella Registret) nr 45 i enlighet med det tidigare nämnda Palermoprotokollet sålunda: ”främja, förmå, delta, underlätta eller stödja infångandet, förflyttningen, mottagandet, eller överlämnandet av människor medelst hot, våld, bedrägeri eller någon annan form av bedrägligt beteende, med eller utan vinstsyfte.” Denna klausul har sedermera ändrats för att rymma Códiga Orgánico Integral Penal, COIP (den Organiska grundstrafflagen) som behandlar detta brott i artikel 91 och slår fast att brottet består i varje ”tillfångatagande, transport, förflyttning, överlämnande, hysande eller mottagande, genomfört av en själv eller av tredje part, av en eller flera personer, antingen inom landet eller från, alternativt till, andra länder i syfte att utnyttja (....)”

COIP, från artikel 91 till artikel 110, tar i beaktande de olika omständigheter som kan rymmas inom begreppet människohandel och som inte begränsas till handel med personer för sexuellt utnyttjande eller barnpornografi. Den behandlar även varje typ av avlägsnande av eller handel med organ, vävnader och andra genetiska ämnen tillhörande levande människor. Enligt Ecuadors lagstiftning är varje

ekonomisk transaktion olaglig som gäller kroppsdelar, vilka enligt regelverket enbart får hanteras i form av donationer, förutsatt att de inte utgör någon livsfara för donatorn.

Inom ramen för dessa betänkanden behandlas såväl sex- som organturismen, dvs arrangerade resor till särskilda platser för att rekrytera människor som utsätts för denna typ av slaveri, eller gruppresor till specifika platser för att utnyttja de människor som ställs till förfogande för tjänster med missvisande namn. Människohandeln omfattar inte heller bara ett utnyttjande av sexuellt slag utan gäller också arbeten som inte kan rättfärdigas med hänvisning till den rätt till värdigt arbete som behandlas i artikel 33 i Ecuadors grundlag. Även Barn- och ungdomslagets artiklar 82, 84 och 87 rymmer förbud, där det stipuleras att minimiåldern för arbete är 15 år, och då med särskilda arbetstider och begränsningar avseende vissa sysslor.

Artikel 91 i COIP förbjuder tvångsäktenskap - det kan gälla en minderårig person eller en person som trolivas i utbyte mot en ekonomisk ersättning och som inte kan motsätta sig giftermålet - med målsättningen att det ska vara de framtida makarnas vilja att bilda familj som ska vara vägledande och som ska skyddas av staten i enlighet med de

mänskliga rättigheternas deklaration artikel 16, som fastslår friheten att ingå äktenskap.

Jämförelse mellan straff fastställda enligt COIP och den tidigare strafflagen

Människohandel(i allmänhet)	COIP (år)	Tidigare strafflag (år)
Utan särskilda omständigheter	13-16	6-9/-18 år (9-12)
Gällande utsatta grupper eller i fall där det finns en koppling till förövaren	16-19	12-16
Permanent fysiska eller psykiska skador	19-22	12-16
Med dödlig utgång	22-26	12-16
Typ av människohandel		Tidigare strafflag (år)
Transaktion gällande en person		6-9/-18 år (9-12) / -12 år (12-16)
Avlägsnande av och handel med organ		Lik (3-5) / Levande (3-8) / -18 år eller med funktionshinder (12-16) /med dödlig utgång (16-22) /Om personen utövar sjukvårdsyrke dras yrkeslegitimationen in

Sammanfattningsvis är det välkommet att tonvikten, både nationellt och internationellt, läggs på kampen mot människohandel. Även om det visats på en minskning är det omöjligt att få fram säkra siffror gällande hanteringen, eftersom denna sker i det fördolda. Det gäller således att hela samhället engagerar sig i problemet för att öka stödet på alla fronter för att motverka situationen och inte låta kampen bli en angelägenhet enbart för staten.

Ecuador: ursprungs, transitland och destination för människo-handels-offer

Valeria Inocente

Alla hör vi någon gång talas om ”människohandel” och vi relaterar det antagligen till sexuellt utnyttjande eller koppleri. Vi förfasar oss när någon sådan händelse målas upp i medierna, men är vi verkligen medvetna om magnituden och vidden av denna företeelse som växer dag efter dag i vårt samhälles barm? Vi tror att mänskligheten har fått bukt med vissa ”brutala och ålderdomliga” seder och bruk men är vi medvetna om att människohandeln är en sorts förlängning av slaveriet, av människans förtryck av andra människor?

Den latinamerikanska sociala sinnebilden är i ringa mån medveten om det brott som benämns ”människohandel”. Det osynliggörs fortfarande och dess specifika kategorisering är relativt ny; i juni 2005 införlivades den för första gången i den ecuadorianska brottsbalken. De som ägnar sig åt att utreda denna problematik bekräftar med oro att företeelsen befinner sig i en ständig expansion (Viteri 2015).

Genusperspektiv. Ettmanscentrerat samhälle som “utan att egentligen vilja det”

håller slaveriet vid liv i det tjugonde århundradet

Maktstrukturerna är ett historiskt och kontinuerligt reproduktionsarbete i vilket institutioner som familjen, kyrkan, staten och skolan uppbär en roll som bevarare av dem” (Bourdieu [1977] i Varese Cabrera 2014, 39)

Det är allmänt känt att kvinnor, flickor och ungdomar utgör majoriteten av dem som drabbas av människohandeln. Enligt FN:s kontor för narkotikakontroll och förebyggande av brott ([2010] i Varese Cabrera 2014, 65) är ”på global nivå omkring 80% av offren för människohandel för sexuella ändamål kvinnor”. Vad gäller Ecuador bekräftar Ministerio de Inclusión Económica y Social (MIES s/f) (”Ministeriet för ekonomisk och social inkludering”), baserat på anmälningar hos myndigheterna⁴, att 49% av offren är vuxna kvinnor, 21% flickor, 18% vuxna män och 12% pojkar.

Den manliga dominansen är en kulturell och historisk konstruktion, det vill säga den är inte någon realitet a priori och den rättfärdigas inte heller av den mänskliga naturen som man tänkte förr. Forskaren

---

⁴ Det specificeras inte under vilken tidsperiod.

Pepe Rodríguez ([2000] i Varese Cabrera 2014) hävdar att den kulturella giren mot manligheten inleddes omkring år 3000 f. Kr. i och med paradigmskiftet mot en uppfattning om Gud som man. Man antar att detta senare blev starkt befäst och utvidgat genom den judiska religionen och dess lillebror kristendomen.

Kvinnans mindre värde underbyggs och reproduceras på ett nästan omärkligt sätt. Det handlar om underjordiska sociala strukturer med starka rötter i samhällen i hela världen och särskilt i det latinamerikanska samhället, bland annat för dess starkt religiösa prägel.

Vad gäller Latinamerika genomdrevs erkännandet av de politiska rättigheterna, i majoriteten av regionens länder, under den första halvan av nittonhundratalet. Ecuador var ett av de första länderna i regionen att erkänna kvinnornas rätt att rösta år 1929. Men, med början så sent som på 60- och 70-talet, börjar de latinamerikanska kvinnorna att träda fram som de verkliga förgrundsfigurerna för olika rörelser, som *rörelserna för mödrar i södra konen, bonderörelser, samfund med katolsk grund, fackliga rörelser och i lokala strider* (Silva 1999, 10).

Såväl tidningar som teveprogram inte bara reproducera bilden av kvinnans kropp som ett objekt utan angående problematiken med

människohandel använder de sig av ett sensationssökande och kortsiktigt format. De ger upphov till spekulationer, utsätter offren för processer som återigen gör dem till offer samt ignorerar aspekter som är viktiga vid den tidpunkt då man talar om denna problematik.

“Hantering” av människohandeln i Ecuador. Framsteg, tillbakagångar och steg åt sidan.

I fallet Ecuador gjordes viktiga framsteg i hanteringen av problemet, såväl inom den juridiska sfären som inom specialpolisen och även vad gäller erkännandet av rätten till skydd för, och återförande av, offren. Ett av de senaste framstegen inom området har varit utarbetandet av *Protocolo Nacional Unificado para la Protección y Asistencia Integral de Víctimas de Trata* (“Nationella standardiserade protokollet för skydd och full hjälp för offer för människohandel”) förverkligat 2013, även om det fortfarande inte återfinns i tryck och ej heller tagits i faktiskt bruk.

Ecuador räknar med *Plan Nacional para la Prevención y Sanción de la Trata de Personas y Protección Integral a las Víctimas* (“Nationella planen för prevention och sanktion av människohandeln samt fullt skydd för offren”),

godkänd 2006⁵ och uppdaterad 2010. Den har fyra grundläggande utgångspunkter: “a) *prevention – främjande av rättigheter*; b) *utredning – påföljd*, c) *särskilt skydd – inbegripen gottgörelse till offren*, och d) *nationell och internationell tvärinstitutionell samordning*” (Comisión Interinstitucional 2012).

Som man kan se är denna Nationella Plan i samklang med aktuella tendenser inom världspolitiken kring mänskliga rättigheter. Mellan det skrivna och verkligheten finns emellertid ett betydande avstånd, så som är fallet med politiken för de mänskliga rättigheterna i de latinamerikanska länderna. Vad

---

⁵ Den plan som antogs år 2006 kallades “Plan Nacional para combatir la Trata de personas, tráfico ilegal de migrantes, explotación sexual laboral y otros modos de explotación y prostitución de mujeres, niños, niñas y adolescentes, pornografía infantil y corrupción de menores” (Nationell plan för att bekämpa människohandel, illegal migranthandel, sexuellt utnyttjande och andra former av exploatering och prostitution av kvinnor, pojkar, flickor och ungdomar, barnpornografi och förbrottsligande av minderåriga). Planen omfattade många problemområden. Av detta skäl beslutades att förnya den för att angripa varje problemområde separat (Informe Comisión Interinstitucional 2012). Den genomförda uppdateringen finns emellertid ännu inte formellt antagen (Costa García 2015).

gäller den ecuadorianska statens handlande, bekräftar Benavides (Intervju i Costa Garcia 2015, 96-97):

Aspekten *prevention* har varit en av dem där man kommit längst. Många utbildningar har genomförts liksom kampanjer för ökad medvetenhet riktade såväl mot specifika aktörer som mot samhället i stort. Även om samma rapport från Comisión Interinstitucional (2012) framhåller att det fortfarande är nödvändigt att formulera program som komplement till programmen för utbildning och hälsa.

Även beträffande aspekten *utredning och sanktion* syns framsteg vilket är fallet med den specifika kategoriseringen i 2005 års brottsbalk samt skapandet av specifika enheter för utredning och uppföljning av detta brott, som *Unidad contra el Delito de Trata de Personas y Tráfico de Migrantes de la Policía Judicial* (UCDTPTM-PJ, 2011) (Kriminalpolisens enhet mot människohandels- och migranthandelsbrott), el *Grupo Antitrata de la Dirección Nacional de la Policía Especializada en niños, niñas y adolescentes* (GAT-DINAPEN, 2004) (Direktionens för den nationella polisen specialiserad på pojkar, flickor och ungdomar antitrafickingrupp), y la *Unidad Contra la Trata de Personas y el Tráfico Ilícito de Migrantes* (UCTPTM,

enero 2012) (Enheten mot människohandel och den olagliga handeln av migranter), som opererar inom kretsen för inrikesministeriet.

Det är dock nödvändigt att säga att det bortom skapandet av dessa specifika strukturer, som möjliggör den detaljerade hanteringen av problemet, inte förrän nu kunnat konstateras en relevant korrelation mellan anmälda fall och domar. Som nämndes tidigare, mellan 2010 och augusti 2014 registrerades bara 582 anmälningar. En annan viktig olägenhet är det faktum att dessa specifika enheter inte besitter någon kapacitet för att agera över hela landet även om kompetensen finns. Deras räckvidd är reducerad till städerna Quito och Guayaquil.

Den aspekt inom vilken minst utveckling kan observeras är *skydd och återförande av människohandelsoffren*. Enligt en rapport från *Comisión Interinstitucional del Plan Nacional contra la Trata* (Nationella planens mot människohandel interinstitutionella kommission) räddades 2010 och 2011 totalt 128 personer medan 119 personer räddades enbart under år 2012 (Comisión Interinstitucional 2012). Dessa siffror är dock de senaste som publicerats gällande människohandelsoffer som räddats.

Å andra sidan är en stor brist inom detta område den låga kapaciteten för att ge omsorg om offren; 2012

fanns fyra härbärgen, två av privat karaktär med stöd av staten och två offentliga. För närvarande räknar man bara med två av dessa härbärgen, möjligtvis med anledning av den tilltagande minskningen av ekonomiskt stöd från staten som riktas mot dessa initiativ. Samtidigt vårdar de här hemmen tonåriga offer för människohandel med sexuella syften, det vill säga offer som inte ingår i denna grupp har ingen tillgång till stöd och vård.

I Ecuador är, som framgick i föregående stycke, de sociala organisationerna de enda aktörerna som, i ordets rätta bemärkelse, tar på sig att skydda och återföra offren. Enligt en kartläggning utförd av inrikesministeriet räknade man år 2010 med stöd från omkring sjutton organisationer från det civila samhället (från NGO:s till lokala och internationella religiösa organisationer, mellanstatliga organ ej medräknade) som på något sätt ägnade sig åt att uppmärksamma offer för människohandel med olika ändamål. I dag kunde man konstatera⁶ någon egentlig verksamhet endast från tolv av dessa.

Å andra sidan, även om man försökt åstadkomma ett samordnat arbete mellan staten och civilsamhället ä

---

⁶ Egen undersökning utförd via internet, baserad på information från den kartläggning som inrikesministeriet utförde år 2010.

r det nödvändigt att framhålla att detta har underordnat organisationernas roll vid flera tillfällen, särskilt i fallet *Comisión Interinstitucional* med ansvar för att implementera den nationella antittraffickingplanen, i vilken de inte ingår. På samma sätt ser man också en progressiv minskning av projekt och finansiering som syftar till att stimulera aktivitet från de stiftelser vars verksamhet inkluderar frågan om människohandel.

Som förklarades tidigare har två fosterhem stängts på grund av dessa omständigheter. Som Cáceres förklarar (intervju i Costa Garcia 2015) är det mycket svårt för en lokal social organisation att arbeta isolerat med en problematik som är synnerligen komplex och internationell, vilket är fallet med människohandeln.

Slutsatser, problemställningar och utmaningar

Människohandeln är ett fenomen som bekymrar samhället i sin helhet och i växande omfattning. Den är samtidigt en mycket komplex problematik. Framför allt utgörs den av något som liknar en illegal affärsverksamhet av transnationell natur och med hög lönsamhet. Den etablerar också kopplingar med organiserade kriminella nätverk som droghandeln, migranthandeln etc. För övrigt utvecklas den i

samhällets utkanter och skuggsidor, där medvetenheten om företeelsen är mycket ringa.

Därför är det nödvändigt att först och främst nämna att för ett brott i denna storleksordning, och som går bortom de lokala gränserna, har staten samt de regionala och internationella organisationerna tveklöst en fundamental roll i hanteringen av problematiken på både makro- och mikronivå. Koordinering mellan de olika regeringarna är nödvändig liksom ett handfast politiskt åtagande för ett genomförande av den offentliga politiken för förebyggande, straff och skydd av människohandelsoffren.

Beträffande framstegen inom juridik och offentlig politik i Ecuador har vi under deras utveckling kunnat notera att viktiga framgångar vunnits. Under de senaste tio åren har man lyckats sanktionera ett viktigt normativt organ för människohandelsbrott och områden från dess kategorisering i brottsbalken (2005), erkännandet i den nationella konstitutionen (2008), godkännandet av internationella avtal inom området, samt godkännandet av ”Den nationella planen mot människohandel och andra brott” år 2006 plus dess uppdatering år 2010 (ännu ej officiellt godkänd).

I detta avseende tar Ecuador plats inom avantgardet för hantering av problemet och erkännande av

offrens rättigheter, stödjande sig mot de internationella synsätt som nått längst inom området människohandel (förebyggande, brottsåtgärder och skydd). Den nationella planen mot människohandel styr över koordinering och det arbete som organiseras av de statliga institutioner som har någon form av kompetens kring problematiken, från juridiska institutioner till de operativa. Den har dessutom ett samarbete med de sociala organisationer som arbetar med människohandelsoffer.

Det är dock nödvändigt att beakta att det, liksom i andra latinamerikanska länder, finns ett väldigt viktigt glapp mellan erkännandet av rättigheter, kungörandet av planer och offentlig politik, samt verkställandet av desamma. I det avseendet ser man också att resurser avsedda för hanteringen av denna problematik under de senaste åren har minskat hos den ecuadorianska staten. Det finns till och med några sociala organisationer som har upphört att arbeta inom området på grund av bristen på stöd, och några härbärgen för offer har stängts.

Vad gäller den viktiga rollen att leda framåt de sociala organisationerna inom området förebyggande och skydd av offren, står det först och främst klart att de nått fram till mycket få invånare. Bara två härbärgen, med kapacitet för runt femton personer var, är i drift

och de tar bara hand om ungdomar som utsatts för människohandel för sexuella ändamål. Dessa hem återfinns dessutom i staden Quito trots att de tar emot människor från hela Ecuador.

Mot bakgrund av detta uppenbarar sig nödvändigheten av att staten garanterar rätten till skydd för offren, vilken erkänns av en mångfald juridiska instrument, samt att den förutser vilka resurser som kommer behövas för att: främja och bredda de sociala organisationernas arbete, bygga nya härbärgen för att nå fler människor, och ta sig an offer för människohandel med andra ändamål än sexuellt utnyttjande (särskilt tvångsarbete som utgör den andra kategorin med avseende på antalet offer och som befinner sig i en uppgång).

På samma gång är en av de främsta utmaningarna för de organisationer som tar sig an denna problematik nödvändigheten att arbeta tillsammans och samordnat med målet att nå ett större antal människor och samtidigt stärka och bredda mottagarstrukturerna.

Det samordnade samarbetet bör utvidgas även till samhället i stort genom kampanjer för att informera och medvetandegöra, med målet att såväl förebygga som att identifiera och anmäla fall av människohandel.

En koppling mellan dessa institutionella nätverk för att förebygga människohandel vore ytterligare ett steg framåt. Dessa aktörer skulle vara lokala nyckelpersoner i processerna inom vilka offer rekryteras, som på diskotek, barer och andra platser där rekrytering av offer äger rum. Även utbildning av representanter för säkerhet som arbetar på dessa ställen och inrättandet av obligatorisk informativ/preventiv skyltning inom dessa sektorer.

Till sist anser vi att det vara relevant att satsa även på utredning och framtagande av statistik vad gäller förekomsten människohandel i Ecuador, med målen att upprätthålla en djupare kunskap om problematiken i landet samt ha tillgång till diagnoser och uppdaterad statistik som medger ett förbättrat beslutsfattande och formulerande av den offentliga politiken på området.

BIBLIOGRAFI

- Observatorio sobre trata de personas y tráfico de migrantes capítulo Ecuador. 2014. “Diagnóstico sobre trata de personas en el Ecuador (2005-2010)”. <http://www.observalatrataecuador.org/index.php?contenido=17>

- Quintana, María Soledad; Bernal, César Augusto. 2011. “Políticas anti-trata en la región andina”. *Andina Migrante 11: 2-10*.
<http://hdl.handle.net/10469/3388>
- Carrión Mena, Fernando. 2009. “El trato de la trata de personas”. *Ciudad Segura 36: 1*.
<http://hdl.handle.net/10469/1353>
- Supliguicha, Verónica; Vásquez, Grace; Jácome, Paola. 2009. “Trata de personas: historias que invisibilizan verdades”. *Ciudad Segura 36: 4-9*.
<http://hdl.handle.net/10469/1356>
- Pontón Cevallos, Jenny. 2009. “Trata de mujeres en los medios: ¿cómo se trata?”. *Ciudad Segura 36: 12*.
<http://hdl.handle.net/10469/1358>
- Viteri Burbano, María Amelia. 2015. “Trata de personas: forma moderna de esclavitud”. *Perfil Criminológico, 16:3-6*.
<http://hdl.handle.net/10469/8331>
- Ceja Cárdenas, Iréri. 2015. “Trata de personas: entre los hechos y los conceptos”. *Perfil Criminológico, 16:7-8*.
<http://hdl.handle.net/10469/8330>
- Facultad Latinoamericana de Ciencias Sociales (FLACSO). 2015. “Estadísticas de trata”. *Perfil Criminológico, 16:15*.
<http://hdl.handle.net/10469/8325>

- Ruiz Agila, Gabriela Alejandra. 2015. “El retrato confuso del tráfico y la trata de personas”. *Perfil Criminológico*, 16:16.
<http://hdl.handle.net/10469/8324>
- La Oficina de las Naciones Unidas contra la Droga y el Delito (UNODC). 2014. “Informe mundial sobre la trata de personas 2014. Resumen ejecutivo”.
https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/GLOTIP14_ExSum_spanish.pdf
- Varese Cabrera, Manuel. 2014. “La influencia del androcentrismo en la impunidad del delito de trata de personas con fines de explotación sexual”. Tesis de pregrado. Pontificia Universidad Católica del Ecuador.
- Costa García, Carolina del Cisne. 2015. “Aportes y desafíos de la cooperación internacional en Ecuador con respecto a los derechos humanos de las víctimas de trata de persona durante el período 2004-2013”. Tesis de maestría, Flacso Ecuador.
<http://hdl.handle.net/10469/8735>
- Laclau, E. y Mouffe, C. 1987. “Hegemonía y radicalización de la democracia” en *Hegemonía y estrategia socialista*. Buenos Aires: FCE pp, 245 - 318

- Silva M., Consuelo. 1999. “Los derechos humanos de las humanas”. Diploma superior en Derechos Humanos y Seguridad Democrática; FLACSO sede Ecuador. Quito.
- Comisión Interinstitucional Plan Trata de Personas. 2012. “Informe de cumplimiento por ejes del Plan Nacional para la Prevención y Sanción de la Trata de Personas y Protección Integral a las Víctimas”.
<http://www.ministeriointerior.gob.ec/wp-content/uploads/2014/09/INFORME-COMISION-INTERINSTITUCIONAL2012.pdf>

Med denna temadossier vill LatiCe bidra till att öka kännedom om människohandel (eller trafficking) och människosmuggling i Latinamerika

www.latice.org